

privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului

În temeiul art. 20 din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 167-172, art. 534), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 92-98, art. 297), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1.1. Pe tot parcursul textului hotărârii și al Instrucțiunilor, textul „Legea nr. 140 din 14 iunie 2013”, la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „Legea nr. 140/2013”, la forma gramaticală corespunzătoare;

1.2. Instrucțiunile privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului se modifică după cum urmează:

1.2.1. punctele 1-3 vor avea următorul cuprins:

„**1.** Prezentele Instrucțiuni stabilesc mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului (în continuare – mecanism intersectorial de cooperare) și au drept subiecți copiii aflați sau care se pot afla în situațiile de risc enumerate în art. 8 al Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

Instrucțiunile sunt elaborate în conformitate cu legislația familiei, civilă, a muncii și protecției sociale, penale și contravenționale.

2. Prevederile prezentelor Instrucțiuni vizează angajații autorităților administrației publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul sau subordonate acestora, care activează în domeniile asistență și protecție socială, educație, ocrotirii sănătății și ordinii publice, care sunt obligați să colaboreze în scopul prevenirii, combaterii și soluționării cazurilor copiilor aflați în situații de risc prin aplicarea managementului de caz și furnizarea serviciilor prin intermediul serviciilor sociale, educaționale, psihologice, medicale, de ordine publică și juridice, precum și serviciilor specializate.

3. Autoritățile, structurile, instituțiile și specialiștii cu atribuții în domeniul protecției copilului sunt obligați să aplice în activitatea lor de prevenire și/sau soluționare a cazurilor copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți prezentele Instrucțiuni și Ghidul de aplicare practică a mecanismului de cooperare intersectorială, elaborat și aprobat de autoritățile administrației publice centrale de resort”;

1.2.2. punctul 5:

se completează cu subpunctul 4¹) cu următorul cuprins:

„4¹) *copil expus riscului de a comite infracțiuni* – copil cu comportament ce manifestă un risc social pentru sine și pentru ceilalți și care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, manifestat în repetate rânduri”;

la subpunctul 14), după cuvântul „particularităților” se completează cu textul „psihonoemoționale,”;

la subpunctele 16)-18), textul „a violenței, neglijării, exploatării și traficului de copii” se substituie cu cuvintele „a situațiilor de risc”;

subpunctul 26) va avea următorul cuprins:

„26) *manager de caz* – specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar, responsabil de coordonarea asistenței și furnizării de servicii sociale pentru copil și familia acestuia. Rolul unui manager de caz este coordonarea evaluării nevoilor copilului și familiei sale, dezvoltarea planului individual de asistență, prestarea serviciilor sociale și monitorizarea progresului acestuia în vederea îmbunătățirii vieții copilului”;

se completează cu subpunctele 27) și 28) cu următorul cuprins:

„27) *măsuri de protecție a copilului expus riscului de a comite infracțiuni și a copilului aflat în conflict cu legea* – un ansamblu de activități și sprijin oferite copilului și familiei/persoanei în grija căreia se află copilul prin diverse tipuri de servicii și forme de suport individualizat în interesul superior al copilului, care să asigure drepturile și bunăstarea copilului;

28) *supraveghere specializată* – măsură de menținere în familie a copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau a copilului aflat în conflict cu legea, cu condiția respectării de către acesta și de către reprezentantul/responsabilul legal al acestuia a uneia sau mai multor obligații prevăzute în planul individual de asistență, realizat conform procedurii Managementului de caz în domeniul protecției copilului, cum ar fi:

a) școlarizarea în învățământul general obligatoriu;

b) beneficierea de servicii sociale specializate în cadrul centrelor de zi;

c) participarea la cursuri de formare profesională sau alte măsuri active oferite de către subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă în condițiile legislației;

d) urmarea unor cure de tratament, programe de consiliere sau de psihoterapie;

e) interzicerea de a frecventa anumite locuri sau de a avea legături cu anumite persoane, care urmare a examinării cazului copilului se constată că influențează negativ comportamentul copilului;

f) alte acțiuni relevante centrate pe necesitățile de suport ale copilului și ale familiei acestuia (care pot fi de natură psihologică, medicală, socială, educațională, juridică).”;

1.2.3. la Capitolul II, în denumirea Secțiunii 1 textul „de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului” se exclude;

1.2.4. la punctul 6, alineatul introductiv va avea următorul cuprins:

„6. Reprezentanții instituțiilor de învățământ, medico-sanitare, de asistență socială, culturale, ordine publică, indiferent de tipul și forma juridică de organizare a acestora, inspectoratului de stat al muncii, altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul protecției copilului, sunt obligați:”;

la subpunctul 3):

litera a) se completează cu textul „, sau copilul este expus riscului de a comite infracțiuni sau se află în conflict cu legea”;

la litera b), cuvântul „copiilor” se substituie cu cuvântul „copilului”;

se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) în cazul în care sesizarea conține informații privind copilul expus riscului de a comite infracțiuni sau copilul aflat în conflict cu legea, să informeze în termen de 3 zile lucrătoare suplimentar:

- Centrul Medicilor de Familie/Centrul de Sănătate, după caz, Centrul Comunitar de Sănătate Mintală;

- instituția de învățământ în care este înscris copilul, după caz;

- Biroul de probațiune, după caz;

- oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, după caz;

- alți specialiști care lucrează cu și pentru copii sau care, în virtutea funcției deținute, dețin informații cu privire la cazurile suspecte de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului, privind cazurile copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau ale copilului aflat în conflict cu legea.

La referirea cazului de către Poliție sau de Biroul de probațiune, autoritatea tutelară locală sesizată solicită confirmarea/infirmarea faptului dacă copilul a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală sau contravențională și care este calitatea sa procesuală sau execuțională”;

1.2.5. se completează cu punctul 6¹ cu următorul cuprins:

„6¹. În contextul mecanismului intersectorial de cooperare, persoana care deține informația cu privire la cazul copilului aflat în situație de risc, până la transmiterea ei către alte persoane/instituții, trebuie să se asigure că:

1) informația este relevantă funcției specialistului cu care intenționează să coopereze;

2) deține acordul copilului și al părintelui/reprezentantului legal/responsabilului legal al acestuia privind schimbul de informații care îi vizează, cu excepția cazurilor când lipsa acordului sau obținerea acordului poate genera pericol pentru viața și sănătatea copilului sau a altor persoane”;

1.2.6. punctul 11 va avea următorul cuprins:

„11. Dacă în urma evaluării inițiale a situației copilului se confirmă că copilul este expus unei situații de risc, autoritatea tutelară locală dispune imediat luarea în evidență a copilului, deschiderea dosarului copilului și realizarea managementului de caz, conform procedurii aprobate de Ministrul Muncii Și Protecției Sociale, indicând, în caz de necesitate, specialiștii din cadrul instituțiilor medico-sanitare, instituțiilor de învățământ, organelor de asigurare a ordinii publice, care urmează să participe în procesul de evaluare complexă”;

1.2.7. la punctul 12, cuvintele „asistentul social comunitar” se substituie cu cuvintele „managerul de caz”;

1.2.8. la punctul 14:

la subpunctul 1), cuvintele „instituțiilor medicale” se substituie cu textul „instituțiilor medico-sanitare”;

la subpunctul 2), cuvintele „persoanele în grija cărora se află copilul” se substituie cu textul „de la alt reprezentant legal/responsabil legal al copilului”;

1.2.9. se completează cu punctul 14¹ cu următorul cuprins:

„14¹. În cazul existenței unor conflicte de interese între părinți sau alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului și copil, interesele copilului sunt reprezentate de către autoritatea tutelară teritorială, care asigură implicarea, ghidarea și consultarea copilului la luarea tuturor deciziilor, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate”;

1.2.10. la punctul 15, cuvintele „părinților sau persoanelor în grija cărora se află copilul” se substituie cu textul „reprezentanților legali/responsabililor legali ai copilului”;

la subpunctul 1):

alineatul introductiv va avea următorul cuprins:

„1) În cazul constatării acțiunilor din partea ambilor părinți/unicului părinte sau din partea altui reprezentant legal/responsabil legal al copilului care pun în pericol iminent viața și sănătatea copilului:”;

la litera a), cuvintele „persoana în grija căreia acesta se află” se substituie cu textul „alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului”;

la litera b), cuvintele „precum și” se substituie cu cuvintele „sau în”;

la subpunctul 2), după cuvântul „părinți” se completează cu textul „/reprezentanți legali sau responsabili legali”;

la subpunctul 3), textul „părintele/tutorele/curatorul” se substituie cu textul „părintele/reprezentantul legal sau responsabilul legal”;

se completează cu subpunctul 5) cu următorul cuprins:

„5) în cazul în care se constată că copilul expus riscului de a comite infracțiuni sau copilul aflat în conflict cu legea este lipsit de îngrijire și supraveghere din partea părinților sau altui reprezentant legal/responsabil legal al acestuia, autoritatea tutelară locală dispune plasamentul de urgență al copilului”;

1.2.11. la punctul 16, cuvintele „instituțiilor medicale” se substituie cu textul „instituțiilor medico-sanitare”;

1.2.12. la punctul 18, cuvântul „vătmărilor” se substituie cu cuvintele „vătmării integrității corporale sau sănătății”, iar cuvântul „examinării” se substituie cu cuvântul „expertizei”;

1.2.13. punctele 21 și 22 vor avea următorul cuprins:

„**21.** În cazul în care copilul supus violenței, neglijării, exploatării și traficului sau oricărei alte situații de risc a suferit traume psihice, angajatul poliției sau reprezentantul legal al copilului solicită Centrului de Medicină Legală efectuarea expertizei psihiatrico-legale.

22. În cazul în care se suspectă sau s-a confirmat că copilul este supus unei situații de risc, autoritatea tutelară locală, solicită efectuarea raportului de evaluare psihologică, în vederea constatării existenței semnelor/consecințelor situației de risc în care s-a aflat copilul, de către psihologi cu specializare și experiență în domeniu. Raportul este utilizat de către echipa multidisciplinară în calitate de suport pentru identificarea soluțiilor optime pentru copil. Raportul se prezintă, inclusiv, la etapa de urmărire penală sau cercetare judecătorească”;

1.2.14. la punctul 24, textul „Examinarea medico-legală și psihiatricolegală” se substituie cu textul „Expertiza medico-legală și psihiatrico-legală”;

1.2.15. la punctul 25, cuvintele „al prezentelor Instrucțiuni” se exclud;

1.2.16. la punctul 27, alineatul introductiv va avea următorul cuprins:

„Urmare a evaluării complexe a cazului, autoritatea tutelară locală, în comun cu autoritatea tutelară teritorială întreprinde, după caz, una dintre următoarele acțiuni în vederea asigurării spațiului protector copilului.”;

1.2.17. se completează cu pct. 27¹ cu următorul cuprins:

„**27¹.** Autoritatea tutelară teritorială, după instrumentarea cazului, dispune, după caz, stabilirea pentru o perioadă de până la 6 luni a următoarelor măsuri destinate protecției copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea:

- 1) supraveghere specializată;
- 2) plasamentul în servicii sociale specializate;
- 3) plasamentul în servicii sociale cu specializare înaltă;
- 4) alte măsuri, programe și servicii complementare”;

1.2.18. punctul 29 va avea următorul cuprins:

„**29.** Prestatorul serviciului social la care a fost referit copilul recepționează actele personale ale acestuia și extrasul din dosarul Managementului de caz, care sunt păstrate cu respectarea regimului de confidențialitate și securitatea prelucrării datelor cu caracter personal”;

1.2.19. la punctul 30, cuvintele „ai copilului și a autorității tutelare teritoriale” se substituie cu textul „/responsabilului legal al copilului și a autorității tutelare teritoriale/locale”;

1.2.20. punctul 31 va avea următorul cuprins:

„**31.** Planul individual de asistență este revizuit la necesitate, dar nu mai rar decât o dată la două luni în cazul copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau a copilului

aflat în conflict cu legea, iar în celelalte cazuri a copiilor aflați în situație de risc – nu mai rar decât o dată la șase luni. Planul individual de asistență este consultat cu copilul, căruia i se asigură explicații în funcție de vârsta și gradul lui de maturitate, iar opinia copilului este consultată la toate etapele ale managementului de caz”;

1.2.21. se completează cu punctele 32¹ – 32⁸ cu următorul cuprins:

„**32¹**. La nivel local, procesul de evidență, intervenție și monitorizare a copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea se realizează de către profesioniști, conform domeniilor de gestiune:

1) în cadrul instituțiilor de învățământ, de către persoana desemnată din cadrul acestora;

2) în cadrul instituțiilor medico-sanitare, de către medicul de familie, care vizează familiile cu copii cu probleme de sănătate mintală și cei afectați de comportamente adictive;

3) în raza localității/localităților din gestiune, de către specialistul în protecția drepturilor copilului din cadrul primăriei, iar în lipsa acestuia de către asistentul social comunitar;

4) în cadrul Biroului de probațiune de către consilierul de probațiune specializat în lucrul cu copiii, care vizează evidența copiilor subiecți ai probațiunii, specificați la art. 3 din Legea nr. 8/2008 cu privire la probațiune;

5) în cadrul Inspectoratelor de poliție teritoriale de către angajatul responsabil pe domeniul siguranță copii.

Reprezentanții instituțiilor specificate în sbp. 1), 2), 4) și 5) informează specialistul în protecția drepturilor copilului din cadrul autorității tutelare locale sau în lipsa acestuia asistentul social comunitar despre luarea la evidență a copiilor subiecți ai instrucțiunilor în cauză pentru a fi evaluați prin prisma oportunității acordării măsurilor de asistență și vor prezenta lunar sau, după caz, la necesitate, informații relevante cu privire la modificările comportamentale ale copilului, conform domeniilor gestionate.

32². În cazul copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau al copilului aflat în conflict cu legea, până la etapa stabilirii uneia dintre măsurile menționate la pct. 27¹, autoritatea tutelară locală prezintă autorității tutelare teritoriale, în termen de 10 zile lucrătoare, evaluarea complexă a situației copilului, care va conține inclusiv o informație narativă privind mediul familial și social al copilului, comportamentul copilului, interesele, activitățile în care este implicat, situația școlară, cercul de prieteni și factorii care influențează sau pot influența conduita acestuia, problemele cu care se confruntă, starea sănătății copilului, alte informații relevante, concluziile și recomandările specialiștilor.

32³. După recepționarea și examinarea evaluării complexe a situației copilului, autoritatea tutelară teritorială solicită președintelui Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate convocarea acesteia în vederea examinării solicitării și emiterii avizului privind oportunitatea stabilirii, în privința copilului, a uneia dintre măsurile prevăzute la pct. 27¹.

32⁴. La stabilirea uneia dintre măsurile destinate copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea, autoritatea tutelară teritorială ia în considerare, după caz:

- 1) vârsta și gradul de maturitate al copilului;
- 2) particularitățile în dezvoltarea fizică și psihică a copilului;
- 3) mediul în care a crescut și a trăit copilul;
- 4) mediul familial;
- 5) mediul social în care se află;
- 6) situația școlară a copilului;
- 7) dificultățile de ordin social și individual, inclusiv dificultățile psiho-emoționale cu care se confruntă copilul;
- 8) probleme de sănătate, dependențe cu impact criminogen;
- 9) condițiile care au favorizat săvârșirea faptei prevăzute de legea penală sau cea contravențională;
- 10) gradul de pericol social al faptei săvârșite de copil;
- 11) atitudinea față de fapta săvârșită și consecințele acesteia;
- 12) riscul săvârșirii/săvârșirii repetate de către copil a unei fapte prevăzute de legea penală sau cea contravențională;
- 13) alte circumstanțe.

32⁵. Măsurile prevăzute la pct. 27¹, stabilite în privința copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau al copilului aflat în conflict cu legea se aplică de către autoritatea tutelară locală în colaborare cu autoritatea tutelară teritorială conform planului individual de asistență elaborat, până când situația/problema nu va fi soluționată. Prestatorul de servicii/măsuri de intervenție stabilite în interesul superior al copilului va furniza periodic managerului de caz responsabil de monitorizarea implementării planului individual de asistență, desemnat de autoritatea tutelară teritorială, note informative actualizate despre acțiunile întreprinse.

32⁶. La ședința de revizuire a planului individual de asistență în funcție de rezultatele aplicării măsurii instituite în privința copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau al copilului aflat în conflict cu legea, autoritatea tutelară teritorială decide prelungirea termenului de aplicare a măsurii, stabilirea unei alte măsuri, inclusiv suplimentarea sau anularea măsurii. Revizuirea Planului individual de asistență a copilului este efectuată periodic de către managerul de caz în comun cu membrii echipei multidisciplinare, la un interval nu mai mare de două luni, precum și la necesitate.

32⁷. Dispoziția privind prelungirea termenului de aplicare a măsurii se emite înainte de expirarea termenului măsurii respective.

32⁸. Prolungirea termenului de aplicare a măsurilor destinate copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea, modificarea măsurilor stabilite, anularea acestora se efectuează conform dispoziției autorității tutelare teritoriale, cu avizul autorității tutelare locale și numai în baza avizului pozitiv al Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate.”;

1.2.22. la punctul 33, după cuvintele „managerul de caz” se completează cu textul „, în colaborare cu autoritatea tutelară teritorială,”;

1.2.23. la punctul 34, textul „de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului” se exclude;

1.2.24. la punctul 35 cuvintele „al prezentelor Instrucțiuni” se exclud;

1.2.25. la punctul 36, textul „(recepționate telefonic)” se substituie cu textul „(inclusiv recepționate telefonic)”;

1.2.26. punctul 38 va avea următorul cuprins:

„**38.** Dosarul copilului conține:

- 1) fișa de sesizare;
- 2) evaluarea inițială a situației copilului;
- 3) evaluarea complexă a situației copilului și/sau evaluarea complexă a situației familiei;
- 4) planul individual de asistență a copilului și/sau planul individual de asistență a familiei copilului;
- 5) dispozițiile și avizele autorității tutelare locale și teritoriale;
- 6) avizele echipelor multidisciplinare;
- 7) documentele referitoare la situația socio-juridică a copilului și familiei acestuia (acte medicale, hotărâri judecătorești, rapoarte de expertiză medico-legală, rapoarte de evaluare psihologică, actele procesuale prin care s-au aplicat măsuri de constrângere față de abuzator, declarații ale copilului, părinților/reprezentanților sau responsabililor legali ai acestuia, precum și ale altor persoane/autorități/instituții cu atribuții în domeniul protecției copilului, care pot oferi informații relevante, caracteristici școlare);
- 8) fișele de monitorizare a implementării planului individual de asistență;
- 9) fișele de revizuire a planului individual de asistență;
- 10) fișa de transfer al cazului, după caz;
- 11) fișa de închidere a dosarului.”;

1.2.27. la punctul 39:

subpunctul 4) va avea următorul cuprins:

„4) să acorde suport în organizarea activităților de informare a copiilor și părinților, altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, membrilor comunității privind modul de sesizare a situațiilor de risc în care se poate afla un copil, precum și cadrul normativ în domeniu;”;

la subpunctul 5), textul „cazurile de violență, neglijare, exploatare și trafic” se substituie cu cuvintele „situațiile de risc în care se poate afla un copil”;

1.2.28. la punctul 40:

subpunctele 1) și 2) vor avea următorul cuprins:

„1) organizarea activităților de prevenire primară a situațiilor de risc în rândul copiilor, ținându-se cont de particularitățile de vârstă și de capacitățile de dezvoltare, precum și în rândul părinților/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului;

2) organizarea activităților de prevenire secundară a situațiilor de risc în care se poate afla un copil, care se adresează grupurilor cu risc crescut de a manifesta comportament violent sau grupurilor cu risc de victimizare, cum ar fi: copii și adolescenți care trăiesc în medii familiale violente, copii care prezintă absenteism nemotivat frecvent și risc de abandon școlar, copii expuși riscului de a comite infracțiuni sau copii aflați în conflict cu legea.”;

la subpunctul 3) textul „violentei, neglijării, exploatării și traficului” se substituie cu cuvintele „situațiilor de risc”;

la subpunctul 5), după cuvântul „monitorizarea” se completează cu cuvântul „situației”;

se completează cu subpunctul 7) cu următorul cuprins:

„7) informarea subdiviziunii teritoriale a Poliției cu privire la cazurile copiilor aflați în situație de risc și familiile acestora ce necesită implicarea Poliției, conform competențelor stabilite de lege, precum și despre asistența socială de care aceștia beneficiază.”.

1.2.29. la punctul 41:

subpunctul 1) va avea următorul cuprins:

„1) organizarea activităților de prevenire primară a situațiilor de risc în rândul copiilor, ținându-se cont de particularitățile de vârstă și de capacitățile de dezvoltare ale acestora, precum și în rândul părinților/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copiilor (activități non-formale pentru copii privind informarea despre modul sănătos de viață, prevenirea consumului de alcool, droguri, alte substanțe nocive, consecințele acestor consumuri, sporirea accesului copiilor la servicii de sănătate prietenoase acestora, sprijin și mediere în relațiile cu familia și comunitatea; desfășurarea activităților de informare, educare și comunicare pentru copii, tineri, părinți/alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului și profesioniști, în limita competențelor funcționale; oferirea consilierii individuale și de grup copiilor; desfășurarea activităților de prevenire a violenței în familie, în societate și în școală; alte activități relevante);”;

la subpunctul 3), cuvintele „persoanelor în grija cărora se află copiii” se substituie cu textul „altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului”;

1.2.30. la punctul 43:

la subpunctul 1), textul „violentei, neglijării, exploatării și traficului” se substituie cu cuvintele „situațiilor de risc”, iar cuvintele „persoanelor în grija cărora se află copiii” se substituie cu textul „altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copiilor”;

se completează cu subpunctul 1¹) următorul cuprins:

„1¹) informarea despre modul de viață sănătos, beneficiile practicării activităților de educație fizică și sport, elaborarea și implementarea programelor de mentorat, de prevenire a tulburărilor de comportament, de prevenire a violentei, bullying-ului, abuzului în mediul on-line, a conflictelor în mediul educațional, programelor de dezvoltare a competențelor pro-sociale, abilităților de comunicare, relaționare și adaptare la situațiile solicitante ale vieții, rezolvarea problemelor și luarea deciziilor, gestionarea situațiilor conflictuale, depășirea situațiilor de criză și risc; implicarea copiilor în activități școlare/extrascolare, care pun în valoare interesele, capacitățile și potențialul acestora, în acțiuni de voluntariat, secții sportive, cercuri și cluburi pe interese, ateliere de creație; implementarea programelor de educație parentală; organizarea, în clasele în care își fac studiile copiii din categoriile copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau ale copiilor aflați în conflict cu legea, lecții/instruiri tematice cu scop informativ și educativ, cu participarea reprezentanților poliției, instituțiilor medicale, altor specialiști relevanți, despre fenomenul violentei, delincvenței și consecințele care se produc în cazul încălcării normelor de drept, săvârșirii de către copil a acțiunilor antisociale sau dacă intră în conflict cu legea; oferirea

suportului în obținerea unei calificări profesionale, asigurarea de consiliere profesională/vocațională;”;

1.2.31. punctul 45 va avea următorul cuprins:

„**45.** În vederea prevenirii și identificării timpurii a copiilor expuși situațiilor de risc, angajații poliției întreprind următoarele acțiuni: cartografiază zonele cu risc criminogen crescut, asigură supravegherea crescută a acestor zone și colectează informații cu privire la riscuri de comitere a infracțiunilor și contravențiilor, participă la orele de informare în scop educativ organizate de către instituțiile de învățământ, precum și în cadrul unor ședințe tematice, organizate de către Consiliile raionale/municipale pentru tineret, privind fenomenul violenței, delicvenței și consecințele care se produc în cazul încălcării normelor de drept, săvârșirii de către copil a acțiunilor antisociale sau dacă intră în conflict cu legea; efectuează lucrul de prevenire a comiterii repetate a actelor de violență în familie/în societate; asigură vizitarea și monitorizarea în cooperare cu membrii echipei multidisciplinare a familiilor care prezintă diverse riscuri pentru copii și informează membrii familiei despre cadrul normativ în domeniul protecției copilului; exercită măsuri de prevenție generală (verificarea diverselor locuri unde se pot aduna copiii pentru consum de alcool/droguri/alte substanțe nocive); realizează alte activități relevante.”;

1.2.32. se completează cu punctul 45¹ cu următorul cuprins:

„**45¹.** În vederea combaterii situațiilor de vulnerabilitate ale copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau ale copiilor aflați în conflict cu legea sunt elaborate și implementate programe, măsuri și servicii sociale specializate și cu specializare înaltă.”;

1.2.33. la punctul 46, textul „de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului” se exclude, iar textul „parvenite din partea părinților/persoanei în grija căreia se află copilul, specialiștilor care lucrează cu copiii (protecția drepturilor copilului” se substituie cu textul „recepționate din partea părinților/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, specialiștilor care lucrează cu copiii (inclusiv specialiști în protecția drepturilor copilului”;

1.2.34. punctul 47 va avea următorul cuprins:

„**47.** Sesizările, plângerile, denunțurile, autodenunțurile și autosesizările privind situațiile de risc al copilului se înregistrează, conform prevederilor legale și actelor normative în domeniu. Totodată, informația este transmisă conform pct.6 subpct.1) și 2)”;

1.2.35. la punctul 50:

la subpunctul 2), după cuvântul „abuzator” se completează cu textul „/agresor”;

la subpunctul 3), după cuvântul „abuzatorilor” se completează cu textul „/agresorilor”;

se completează cu subpunctul 6) cu următorul cuprins:

„6) în cadrul examinării cauzelor penale/contravenționale privind copiii, reprezentanții organelor de ocrotire a normelor de drept vor stabili obligatoriu următoarele circumstanțe:

a) vârsta copilului;

b) dacă copilul se simte în siguranță și dacă sunt necesare intervenții pentru asigurarea măsurilor urgente de protecție, precum și asigurarea referirii către serviciile de asistență medicală de urgență, în caz de necesitate;

c) care sunt persoanele de încredere din anturajul copilului (prieteni, rude, vecini, pedagogi, psihologul școlar, conducătorul unei activități extrașcolare/unui cerc, preot) de la care ar putea fi obținută mai multă informație, precum și rețelele de suport (rude, vecini, prieteni de familie) cărora copilul le poate fi încredințat în cazul necesității aplicării de către autoritatea tutelară locală a măsurii de plasament de urgență;

d) dacă este informat copilul, ținând cont de vârsta și gradul de maturitate a acestuia, despre drepturile pe care le are, măsurile de protecție propuse și serviciile de suport care urmează a-i fi acordate;

e) dacă reprezentantul legal/responsabilul legal al copilului a fost informat obligatoriu despre infracțiunea/contravenția comisă de copil, respectându-se dreptul acestuia la apărarea drepturilor și intereselor legitime ale copilului la fiecare etapă procedurală de audiere a copilului;

f) influența adulților sau a altor copii asupra copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau în cazul copilului aflat în conflict cu legea;

g) cauzele și condițiile care au contribuit la săvârșirea infracțiunii.”;

1.2.36. se completează cu punctele 50¹ și 50² cu următorul cuprins:

„**50¹**. Instituțiile de drept/ofițerul de sector informează lunar managerul de caz (specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar) care instrumentează cazul despre acțiunile realizate cu copiii expuși riscului de a comite infracțiuni sau cu copiii aflați în conflict cu legea și efectele acestora, conform procedurii managementului de caz.

50². La eliberarea copilului din instituția penitenciară, Inspectoratul de poliție teritorial, după informarea de către instituția penitenciară despre acest fapt, în aceeași zi asigură informarea preliminară despre eliberarea copilului din instituția penitenciară a autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului, care va realiza măsurile de integrare în familia biologică/ extinsă sau va decide asupra formei de protecție aplicate copilului, după caz.”;

1.2.37. la punctul 52:

subpunctul 1), după cuvântul „părinților” se completează cu textul „/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului”;

subpunctul 3), prima propoziție va avea următorul cuprins:

„3) în funcție de forma violenței sau în cazul copilului aflat în altă situație de risc, convoacă un grup de specialiști din cadrul instituției pentru examinarea/soluționarea cazului, care stabilește cine va comunica separat cu copilul, elaborând un plan de intervenție (fără prezența copilului) în cadrul instituției pentru toate părțile implicate în cazul de violență sau în cazul copilului aflat în altă situație de risc, inclusiv pentru părinții copilului/alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, consultând acțiunile planificate cu copilul și reprezentanții legali ai acestuia”;

subpunctul 4), după cuvântul „victimă” se completează cu cuvintele „sau a copilului aflat în altă situație de risc”;

se completează cu subpunctul 9) cu următorul cuprins:

„9) acordă asistență medicală și reabilitare psiho-socială, oferă servicii de consiliere medicală și psihologică, examinare și testare medicală gratuite”;

1.2.38. la punctul 53, cuvântul „copii” se substituie cu cuvântul „copil”, cuvintele „Direcția Sănătății” se substituie cu cuvintele „subdiviziunea responsabilă de domeniul sănătății”, iar cuvintele „al prezentelor Instrucțiuni” se exclud;

1.2.39. la punctul 54, textul „de violență, neglijare, exploatare și trafic”, în primul caz, se exclude;

1.2.40. la punctul 55:

în alineatul introductiv, în prima propoziție, cuvintele „Copiii în situație de risc” se substituie cu cuvintele „Copilul aflat în situație de risc”, iar cuvintele „nu vor fi lăsați” se substituie cu cuvintele „nu va fi lăsat”;

la subpunctul 1), cuvintele „al prezentelor Instrucțiuni” se exclud;

1.2.41. punctul 56 va avea următorul cuprins:

„56. Conducătorul instituției medico-sanitare informează părinții/alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului despre cazul de violență în care este implicat copilul și despre planul terapeutic în continuare.”;

1.2.42. la punctul 57, în a doua propoziție cuvintele „persoanelor în grija cărora se află copilul” se substituie cu textul „altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului”;

1.2.43. la punctul 60 cuvântul „lucrător” se substituie cu cuvântul „angajat”, iar textul „de violență, neglijare, exploatare și trafic” se exclude;

1.2.44. se completează cu punctul 60¹ cu următorul cuprins:

„60¹. Instituțiile de învățământ referă cazul suspect ai copiilor, care din diferite motive sunt marginalizați sau excluși în procesul accederii și realizării unui program de educație obligatoriu, pentru evaluare la structura teritorială de asistență psihopedagogică; informează lunar managerul de caz (specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar) care instrumentează cazul despre acțiunile realizate cu copiii subiecți ai Instrucțiunilor în cauză și impactul acestora, conform procedurii managementului de caz.”;

1.2.45. la punctul 61:

la subpunctul 1), după cuvântul „părinților” se completează cu textul „/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului”;

subpunctul 2) se completează cu cuvintele „sau în care sunt implicați copiii”;

1.2.46. la punctul 62, cuvintele „al prezentelor Instrucțiuni” se exclud;

1.2.47. la punctul 63:

în alineatul introductiv, cuvintele „al prezentelor Instrucțiuni” se exclud;

la subpunctul 3), cuvintele „al prezentelor Instrucțiuni” se substituie cu textul „sau, după caz, în condițiile pct. 27¹”;

1.2.48. la punctul 64:

în alineatul introductiv, cuvintele „al prezentelor Instrucțiuni” se exclud;

la subpunctul 1), textul „, consultând, după caz, planul de intervenție cu copilul” se substituie cu textul „/alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului, consultând, planul de intervenție cu copilul și reprezentanții legali/responsabili legali ai acestuia”, iar textul „după caz, pot fi implicați” se substituie cu textul „la necesitate, sunt implicați”;

la subpunctul 2), cuvintele „persoana în grija căreia se află copilul” se substituie cu textul „alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului”;

la subpunctul 3), cuvintele „registre separate” se substituie cu cuvintele „registru separat”;

1.2.49. la punctul 65, textul „de violență, neglijare, exploatare și trafic” se exclude;

1.2.50. se completează cu Secțiunea a 4-a cu următorul cuprins:

„Secțiunea a 4-a

Procedura de intervenție a lucrătorilor Biroului de probațiune în cazurile copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau a copilului aflat în conflict cu legea

66. Probațiunea în privința copiilor se desfășoară ținându-se cont de obligația respectării interesului superior al copilului și avînd scopul protecției temporare a copilului aflat în dificultate, socializarea și reintegrarea acestuia în familia biologică, extinsă și în comunitate. Acțiunile de probațiune în privința copiilor se vor axa pe:

1) asigurarea procesului de reabilitare psihosocială și pedagogică a copilului, psihopedagogică a personalității copilului aflat în conflict cu legea penală;

2) abordarea fiecărui caz în mod individual și cu atenție sporită, ținând cont de particularitățile personale și ale vârstei;

3) stabilirea și menținerea relațiilor cu autoritățile tutelare locale/teritoriale și prestatorii de servicii sociale;

4) monitorizarea situației pre- și post-integratoare a copilului în familie;

5) dezvoltarea capacității familiei și comunității de a asigura și promova respectarea drepturilor copilului în vederea prevenirii situațiilor de dificultate pentru copil.

67. În cadrul desfășurării activităților de probațiune cu copiii aflați în conflict cu legea, personalul organelor de probațiune vor antrena autoritatea tutelară locală/teritorială, fiind parte a echipei multidisciplinare.

68. Consilierul de probațiune informează lunar managerul de caz (specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia, asistentul social comunitar) care instrumentează cazul despre acțiunile realizate cu copiii aflați în conflict cu legea și impactul acestora, conform procedurii managementului de caz și acțiunilor stipulate în plan.

69. La scoaterea de la evidență a copilului - subiect al probațiunii, Biroul de probațiune informează preliminar autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului, în vederea asigurării evidenței, intervenției și monitorizării cazului.

70. La eliberarea copilului din instituția penitenciară, aceasta din urmă asigură informarea preliminară despre acest fapt, cu 7 zile înainte de eliberarea copilului din instituția penitenciară a Inspectoratului de poliție teritorial de la locul de trai al copilului.

71. În situațiile menționate la pct. 69 și 70, Biroul de probațiune și administrația centrului de detenție realizează și prezintă autorității tutelare teritoriale de la locul de trai a copilului și Inspectoratului de poliție un raport de evaluare a riscului de a comite repetat

o infracțiune/contravenție de către copilul vizat și acțiunile realizate în vederea pregătirii copilului pentru eliberarea din detenție.

72. În dependență de riscul evaluat de a comite repetat o infracțiune/contravenție, menționat în pct. 71, completat de imposibilitatea integrării copilului în familia biologică/extinsă, autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului aplică prevederile pct. 32³.

73. În cazul schimbării locului de trai în altă localitate a familiei copilului, împreună cu raportul privind evaluarea situației copilului în care este stabilită o măsură de protecție menționată în pct. 27¹, subpct. 1) și 4), managerul de caz transferă dosarul către autoritatea tutelară locală din localitatea respectivă, care va aplica prevederile prezentelor Instrucțiuni.

74. Autoritatea tutelară locală asigură monitorizarea situației copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau copilului aflat în conflict cu legea, în privința căruia sunt aplicate măsuri și servicii de protecție și întocmește, lunar sau la necesitate, rapoarte privind situația copilului. Rapoartele întocmite de autoritatea tutelară locală se prezintă la autoritatea tutelară teritorială în termen de 3 zile de la întocmire.”;

1.2.51. se completează cu Capitolul IV cu următorul cuprins:

„Capitolul IV.

Mecanismul de coordonare la nivel central a politicilor și practicilor de lucru pentru protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea

75. În vederea prevenirii și combaterii situațiilor de vulnerabilitate ale copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și ale copiilor aflați în conflict cu legea, la nivel de politici, pe lângă Ministerul Muncii și Protecției Sociale se creează Consiliul consultativ pentru protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor aflați în conflict cu legea (*în continuare – Consiliu*).

76. Misiunea Consiliului este de a monitoriza și de a asigura implementarea mecanismului intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și ale traficului pentru a asigura protecția și promovarea drepturilor copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea.

77. Consiliul are următoarele obiective:

1) consolidarea parteneriatului între autoritățile responsabile care au în competență prevenirea, protecția, sprijinul și intervenția în cazul copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea;

2) examinarea cazurilor individuale și a măsurilor aplicate copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea;

3) examinarea problemelor întâmpinate în cadrul cooperării intersectoriale și identificarea soluțiilor optime pentru consolidarea mecanismului intersectorial de cooperare;

4) înaintarea propunerilor privind îmbunătățirea cadrului normativ care vizează copiii expuși riscului de a comite infracțiuni sau copiii aflați în conflict cu legea.

78. Din componența Consiliului fac parte reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Sănătății, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor

Interne, Ministerului Educației și Cercetării, Inspectoratului Național de Probațiune, Administrației Naționale a Penitenciarelor, Inspectoratului General al Poliției, Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, reprezentanții societății civile, precum și ai Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului.

79. În activitatea sa, Consiliul poate invita și alți experți naționali sau internaționali, în dependență de caz”.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul muncii și protecției sociale

Alexei Buzu

Ministrul afacerilor interne

Adrian Efros

Ministrul educației și cercetării

Dan Perciun

Ministrul sănătății

Ala Nemerenco

Notă informativă
la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea
Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea
Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru
identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor
victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului

1. Denumirea autorului și după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat în vederea implementării acțiunii nr. 8 din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național pentru protecția copilului (PNPC) pe anii 2022-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 347/2022, care prevede: „*Elaborarea cadrului normativ în vederea modificării mecanismelor de colaborare intersectorială în conformitate cu noile modificări ale cadrului normativ și cu situația curentă în domeniul protecției copilului*”, precum și în scopul eficientizării mecanismului de cooperare intersectorială, reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 – instrument de bază pentru transpunerea în practică a cadrului normativ special - Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. În speță, proiectul vizează reglementarea unor mecanisme distincte de intervenție intersectorială, care să răspundă profilului copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea.

Informăm că, odată cu adoptarea *Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți* (în vigoare din anul 2014) subiectul copiilor aflați în conflict cu legea - prin prisma abordării multidimensionale a situației copilului care a săvârșit o faptă penală/contravenție/infracțiune a fost tratat din perspectiva de **victimă a neglijării și violenței** - în toate formele ei, și nu din perspectiva de infractor.

Astfel, indiferent de atingerea vârstei de răspundere penală, specialiștii implicați direct și/sau indirect în protecția copilului, în cadrul intervențiilor multisectoriale și multidisciplinare identifică aceste categorii de copii prin aplicarea *Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului*.

Referitor la copiii care sunt expuși riscului de a comite infracțiuni, datele centralizate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) în calitate de autoritate centrală pentru protecția copilului în [Raportul statistic anual „CER – 103 Copiii aflați în situație de risc și copiii separați de părinți”](#) arată că la începutul anului 2023 în evidența autorităților tutelare erau:

- 12 102 copii neglijăți, dintre care 2 014 copii fiind vizați de neglijare în supraveghere;
- 52 copii aflați în evidență că practică vagabondajul, cerșitul, prostituția;
- 78 copii sunt lipsiți de îngrijire și supraveghere din partea părinților din cauza absenței acestora de la domiciliu din motive necunoscute;
- 18 copii care trăiesc în stradă, au fugit sau au fost alungați de acasă.

De asemenea, conform [Raportului privind profilul copiilor din Republica Moldova \(2022\)](#), realizat cu suportul UNICEF Moldova, de către Organizația ”Terre des hommes”, Moldova în parteneriat cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, datele privind infracționalitatea juvenilă sunt într-o ușoară descreștere pe parcursul ultimilor 5

ani, constituind 706 cazuri - 8,1% din numărul persoanelor care au comis fapte antisociale, sau 0,20% din numărul total de copii pe țară (anul 2021). Analiza arată că 99% din acești copii au săvârșit infracțiunea **pentru prima dată**, peste 51,5% din copiii vizați provin din familii complete și doar 42,7% sunt încadrați în procesul de studii. Alt aspect relevat în studiu, reflectă că comportamentul antisocial este în mare parte influențat de modelele negative disponibile în cercul de prieteni și mai puțin de climatul social/ modelele negative din comunitate sau familie, unde 1 din 10 copii este expus experiențelor negative/ traumatizante.

Subliniem că în anul 2018, Parlamentul a adoptat *Legea nr. 299/2018 din 30.11.2018 privind măsurile și serviciile pentru copiii cu comportament deviant*, care a evidențiat copiii aflați în conflict cu legea, care nu fac obiectul răspunderii penale, ca fiind copii cu „comportament deviant” și i-au recunoscut drept o categorie separată, diferită de categoria „copiilor aflați în situație de risc”, fără a o defini, precum și fără a ține cont de caracterul discriminatoriu al acesteia, rezultând un act normativ neconform standardelor internaționale în domeniu, ambiguu, care stigmatizează și oferă o perspectivă criminogenă copiilor, precum și care vine în contradicție cu Liniile Directoare ONU și cu principiul interesului superior al copilului.

În cadrul Planului de acțiuni al Consiliului Europei pentru Republica Moldova (2021-2024), la solicitarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Oficiul Consiliului Europei în Republica Moldova a realizat în anul 2022 Raportul de Revizuire a Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant din Republica Moldova, fiind emise recomandări cu privire la dezvoltarea în continuare a legislației privind protecția copiilor aflați în conflict cu legea care nu au împlinit vârsta răspunderii penale în Republica Moldova.

Pornind de la recomandările expertizei vizate, în vederea formulării unor propuneri pentru îmbunătățirea politicilor publice, care să vizeze direct cadrul legal pentru protecția copilului în conflict cu legea, prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 53/2022 a fost instituit *Grupul de lucru pentru dezvoltarea mecanismului de cooperare intersectorială în scopul oferirii de servicii și măsuri copiilor în conflict cu legea*, format din reprezentanți ai ministerelor de resort, autorităților competente, partenerilor de dezvoltare și reprezentanților sectorului neguvernamental relevant, care să expertizeze la o etapă preliminară procesului de consultare publică, proiectul *instrucțiunii privind mecanismul de cooperare intersectorială*, reglementată de prevederile art. 5, alin. (3) al Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant.

Este de menționat faptul că, pe parcursul anului 2022, cu suportul partenerilor de dezvoltare, au fost realizate o serie de activități conexe (analize/ studii, ateliere de lucru, ateliere de instruire/ informare cu formatori internaționali, vizită de studiu) - activități menite să dezvolte o viziune comună și integrată a tuturor actorilor implicați în eradicarea fenomenului criminalității juvenile, ca ulterior, în baza expertizei deținute, să aducă aportul, prin prisma unei viziuni unice, asupra proiectului prevederilor instrucțiunilor distincte pentru asistența și protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea.

Proiectul elaborat a fost discutat și ajustat în cadrul ședințelor grupului de lucru, membrii grupului de lucru expunându-se pe marginea proiectului inițial (instrucțiune distinctă) în cadrul a două sesiuni distincte de consultare internă pentru definitivarea lui și înaintarea unui produs multisectorial agreeat spre promovare publică, conform cerințelor și principiilor transparenței în procesul decizional.

În altă ordine de idei, este de menționat faptul că, în anul 2023 a fost realizată evaluarea ex-post de impact a Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant, urmare căreia Parlamentul, exercitând funcția de control, urmează să ia decizia cu privire la menținerea, modificarea, abrogarea actului normativ supus evaluării sau înlocuirea acestuia cu un act normativ nou. [Raportul de evaluare ex-post](#) a atestat că Legea 299/2018 „nu răspunde adecvat nevoilor copiilor [...], nu este aliniată standardelor internaționale în materie de protecție a drepturilor copilului [...], mai mulți profesioniști au considerat redundante/ inutile o parte a articolelor reglementate”.

Viziunea autorității centrale pentru protecția copilului, susținută de reprezentanții societății civile, precum și de reprezentanți ai comisiei parlamentare de profil, cuprinde etapele introducerii în mod expres a categoriilor de copii expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea în prevederile art. 8 al Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, acțiune care a fost realizată prin Legea nr. 256/2023 pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „Restart”). Totodată, se atestă necesitatea promovării proiectului hotărârii Guvernului care să reglementeze mecanisme distincte de intervenție intersectorială, menite să răspundă profilului copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea, în speță - Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului - instrument de bază pentru transpunerea în practică a cadrului normativ special (Legea nr. 140/2013) în domeniul protecției drepturilor copilului.

De asemenea, este de accentuat faptul că, în cadrul unei sesiuni de consultări (septembrie 2023), proiectul a fost prezentat și discutat cu reprezentanții autorităților tutelare teritoriale, care în proporție covârșitoare au susținut promovarea modificărilor propuse în formatul vizat. Suplimentar, activitățile realizate în vederea implementării acțiunii nr. 8 din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026 au fost discutate în cadrul Grupurilor tematice de lucru create pe baza obiectivelor Programului în cauză ([institute prin ordinul MMPS nr.135/2023](#)) în cadrul ședinței din 12 decembrie 2023, urmare căreia, partenerii de dezvoltare și reprezentanții societății civile s-au expus pe marginea proiectului, propunerile fiind luate în considerare la definitivarea acestuia.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul în cauză nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului are drept scop reglementarea procesului de protecție a copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea, precum și fortificarea cooperării autorităților/ instituțiilor cu competențe în domeniu.

Acesta reglementează:

- mecanismul de coordonare la nivel central a politicilor și practicilor de lucru care vizează copiii expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea prin crearea pe lângă Ministerul Muncii și Protecției Sociale a Consiliului consultativ pentru protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea;
- mecanismul de intervenție la nivel teritorial și local pentru asistența acestora;

- procedurile, etapele, actorii responsabili pentru referirea și înregistrarea cazurilor copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea;- procesul de evaluare și procedura de stabilire, prelungire, schimbare sau anulare a măsurilor destinate protecției copiilor vizați;- procedurile de evaluare, documentare, evidență a copilului în privința căruia s-a dispus supravegherea specializată, plasamentul în servicii sociale specializate și cu specializare înaltă și Serviciile de asistență și suport aplicate în cadrul acestor măsuri;

- procedura de monitorizare și raportare;

- reglementarea procedurilor de intervenție a lucrătorilor Biroului de probațiune teritorial în cazurile copilului expus riscului de a comite infracțiuni, copilului în conflict cu legea.

De asemenea, se propune data intrării în vigoare a prezentului proiect a hotărârii Guvernului din data publicării acestuia în Monitorul Oficial, reieșind din necesitatea asigurării aplicării uniforme a mecanismului de cooperare intersectorial reglementat în Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 de către toți specialiștii vizați în domeniul protecției copiilor aflați în situație de risc, în vederea asigurării drepturilor fundamentale ale copiilor și a interesului superior al acestora.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului hotărârii Guvernului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul nu prevede introducerea modificărilor în alte acte normative.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale a completat anterior (prin Legea nr.256/2023) prevederile art. 8 al *Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți* cu 2 categorii distincte de copii aflați în situație de risc: **copiii expuși riscului de a comite infracțiuni sau se află în conflict cu legea.**

În continuare, urmare evaluării ex-post de impact a Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant, Parlamentul urmează să ia decizia cu privire la menținerea, modificarea, abrogarea actului normativ supus evaluării sau înlocuirea acestuia cu un act normativ nou.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ a fost plasat pe portalul: particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/10679.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul și nota informativă au fost plasate pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md și pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale și poate fi accesat la următorul link:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/se-plaseaza-spre-consultare-publica-proiectul-hotararii-guvernului-pentru-modificarea-hotararii-guvernului-nr-2702014-cu-privire-la-aprobarea-instructiunilor-privind-mecanismul-intersectorial-de-cooperare-pentru-identificarea-evaluarea-referirea-asistenta-si-monitorizarea-copiilor-victime-si-potentiale-victime-ale-violentei-neglijarii-exploatarii-si-traficului/12223>.

Totodată, în conformitate cu prevederile pct. 201 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul, nota informativă și sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiect au fost expediate spre avizare /expertizare repetată ministerelor și instituțiilor interesate.

La data de 06 iunie 2024, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a convocat o ședință comună interministerială (interinstituțională) pe marginea propunerilor și obiecțiilor parvenite din partea Ministerului Afacerilor Interne și din partea Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului, la cea de a doua avizare, la *proiectul de hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului (număr unic 226/MMPS/2024)*. Urmare a ședinței interministeriale (interinstituționale) din data de 06.06.2024 a fost întocmit procesul-verbal al ședinței, iar proiectul definitivat a fost expediat Guvernului.

8. Constatările expertizei anticorupție

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

Proiectul promovează interesul public privind eficientizarea mecanismului de cooperare intersectorială, care să răspundă profilului copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu se aplică.

10. Constatările expertizei juridice

Propunerile (recomandările) și obiecțiile Ministerului Justiției au fost reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la prezentul proiect de lege.

11. Constatările altor expertize

Nu se aplică.

MINISTRU

Alexei BUZU

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul hotărârii Guvernului
privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor
privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și
monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului,
înregistrat cu numărul unic 226/MMPS/2024

Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
După I avizare		
Cancelaria de Stat	În limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri la proiect.	S-a luat act.
Ministerul Sănătății	Propunerile (recomandările)	
	1. La Hotărârea Guvernului nr. 270/2014: - la pct. 2 și pct. 5: de înlocuit textul "Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei" și "Ministerul Educației" cu textul "Ministerul Muncii și Protecției Sociale" și "Ministerul Educației și Cercetării".	Nu se acceptă. Modificările propuse deja au fost aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 241/2024 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (ajustarea cadrului normativ în domeniul protecției copilului) (pct. 5) (în vigoare 05.04.2024).
	Obiecții	
2. La Instrucțiunile privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului: - la pct. 5, subpct. 28): textul "tratamente medicale" de înlocuit cu textul "cure de tratament";	Se acceptă.	
- la pct. 14, subpct. 1): considerăm inoportună includerea textului „serviciul de medicină legală”, deoarece în cazul existenței unui pericol iminent pentru viața sau sănătatea copilului este imperativ necesară solicitarea și intervenția serviciului de asistență medicală urgentă;	Se acceptă.	

	- la pct. 14, subpct. 1), pct. 16 și pct. 32 ¹ , subpct.2): textul „instituțiilor medicale” a se înlocui cu textul „instituțiilor medico-sanitare”;	Se acceptă.
	- la pct. 32 ⁴ , subpct. 12: textul ”din nou” a înlocui cu cuvântul ”repetate”;	Se acceptă.
	- la pct. 18: cuvântul „vătmărilor” a se înlocui cu cuvintele „vătmării integrității corporale sau sănătății”, cuvântul „examinării” a se înlocui cu cuvântul „expertizei”;	Se acceptă.
	- la pct. 21 textul: „instituțiilor medico-sanitare din sistemul Ministerului Sănătății efectuarea examinării psihiatricolegale” a se înlocui cu textul „Centrului de Medicină Legală efectuarea expertizei psihiatrico-legale”;	Se acceptă.
	- la pct.24: textul „Examinarea medico-legală și psihiatrico-legală” a se înlocui cu textul „Expertiza medico-legală și psihiatrico-legală”.	Se acceptă.
Ministerul Afacerilor Interne	Propunerile (recomandările)	
	<p>Proiectul prezintă o importanță majoră, întrucât are ca scop instituirea unui mecanism de intervenție intersectorială pentru asistența și protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea, urmare a includerii acestor categorii de copii în art. 8 din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți.</p> <p>În contextul examinării proiectului de hotărâre, la definitivarea acestuia se propune a ține cont de următoarele recomandări:</p> <p>1. Punctul 5 se completează cu un subpunct nou, cu următorul cuprins:</p> <p>„4¹) copil expus riscului de a comite infracțiuni – copil cu comportament ce manifestă un risc social, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, reflectând o stare conflictuală cu mediul social, prin săvârșirea de acțiuni antisociale cu caracter nociv pentru societate;”</p> <p>Analiza acestei noțiuni relevă faptul că aceasta se suprapune parțial cu definiția expusă la subpunctul 4²) din proiect, „copil în conflict cu legea”. Prin utilizarea cuvintelor „care atentează la valorile sociale ocrotite de lege” se presupune că subiectul a comis fapta antisocială și se află în conflict cu legea. Respectiv, pentru a face o delimitare</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Sbp. 4¹) al pct. 5 din proiectul Instrucțiunilor a fost revizuit.</p> <p>Totodată, cu privire la sbp. 4²) al pct. 5 din proiectul Instrucțiunilor, menționăm că specificarea doar a anumitui șir de riscuri și situații care ar putea determina copilul să comită infracțiuni în viitor, ar putea să nu fie complet, ori același factor de risc nu afectează copiii în mod similar și ține de mai</p>

	<p>clară a acestor termeni, se propune ca la subpunctul 4² să fie reflectate situațiile sau riscurile care ar putea determina copilul să comită infracțiuni în viitor.</p>	<p>multe particularități individuale ale fiecărui copil în parte. Astfel, fiecare caz în parte este unul individual și determinat de mai mulți factori și riscuri reale și potențiale, ce ar putea să-l determine pe copil să manifeste un comportament problematic, inclusiv din punct de vedere medical. Totodată, din rândul copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni pot face parte copiii care manifestă comportament cu risc social, dar care nu fac parte din categoria copiilor în conflict cu legea, concomitent fiind observate careva semne de schimbare negativă a comportamentului obișnuit al copilului.</p>
	<p>Potrivit proiectului, subpunctul 26) al punctului 5 va avea următorul conținut: „26) manager de caz – specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia asistentul social comunitar, responsabil de coordonarea asistenței și furnizării de servicii sociale pentru copil și familia acestuia. Rolul unui manager de caz este coordonarea evaluării nevoilor copilului și familiei sale, dezvoltarea planului individual de asistență, prestarea serviciilor sociale și monitorizarea progresului acestuia în vederea îmbunătățirii vieții copilului;” Astfel, ținând cont de faptul că punctul 5 din Instrucțiune definește sensul unor noțiuni, se propune excluderea ultimei propoziții din subpunctul 26), care se referă la rolul managerului de caz. Aspectele ce țin de coordonarea evaluării nevoilor copilului și familiei sale, dezvoltarea planului individual de asistență, prestarea serviciilor sociale și monitorizarea progresului acestuia în vederea îmbunătățirii vieții copilului urmează a fi expuse în textul Instrucțiunii, la compartimentele ce reglementează intervenția managerului de caz.</p>	<p>Nu se acceptă. Noțiunea de <i>manager de caz</i> a fost aprobată prin Ordinul MMPS nr. 134/2023 Cu privire la aprobarea Managementului de caz în domeniul protecției copilului și Ghidului de suport pentru implementarea practică a acestuia (link: https://social.gov.md/wp-content/uploads/2023/09/Ordin-nr.-134_Management-de-caz.pdf).</p>
	<p>2. Punctul 32⁸ din proiect prevede că „Prelungirea termenului de aplicare a măsurilor destinate copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni/contravenții sau a copiilor aflați în conflict cu legea...”. Se propune excluderea cuvântului „contravenții”, întrucât în tot</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>proiectul autorul utilizează sintagma „copii expuși riscului de a comite infracțiuni”.</p>	
	<p>3. La punctul 38 din proiect sunt enumerate mai multe acte care fac parte din conținutul dosarului copilului, inclusiv: rapoarte de expertiză medico-legală, rapoarte de evaluare psihologică, actele procesuale prin care s-au aplicat măsuri de constrângere față de abuzator, declarații ale copilului, părinților/reprezentanților sau responsabililor legali ai acestuia.</p> <p>Se remarcă că rapoartele de expertiză și declarațiile părților constituie mijloace materiale de probă acumulate în cadrul unui proces penal și sunt confidențiale. Mai mult decât atât, din prevederile proiectului se prezumă că acest dosar se referă la copilul victimă a violenței, neglijării, exploatării și traficului, respectiv nu este clar care este relevanța păstrării la acest dosar a actelor procesuale cu privire la aplicarea măsurilor de constrângere față de abuzator. Așadar, în scopul asigurării respectării prevederilor art. 212 „Confidențialitatea urmăririi penale” din Codul de procedură penală, se propune revizuirea listei actelor ce fac parte din dosarul copilului.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Documentele specificate la pct. 38 (Dosarul copilului) din Instrucțiunile, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014, sunt în prezent specificate în redacția în vigoare a punctului vizat.</p> <p>Acestea se consideră relevant de a fi păstrate în dosarul copilului pentru a fi posibil de analizat obiectiv cazul, cu luarea în considerare a cercului de persoane care ar putea influența din punct de vedere negativ copilul aflat în situație de risc, precum și cercul de persoane, care ar putea crea rețeaua socială benefică copilului.</p>
	<p>4. Analiza proiectului denotă o situație confuză creată în legătură cu substituirea textului „violenței, neglijării, exploatării și traficului” cu textul „situații de risc”. De exemplu, potrivit proiectului, punctul 40 din Instrucțiuni urmează a fi expus în următoarea redacție:</p> <p>„40. Autoritățile tutelare teritoriale și locale promovează activități de prevenire și identificare timpurie a copiilor expuși riscului de violență, neglijare, exploatare și trafic, prin:</p> <p>1) organizarea activităților de prevenire primară a situațiilor de risc în rândul copiilor, ținându-se cont de particularitățile de vârstă și de capacitățile de dezvoltare, precum și în rândul părinților/altor reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului;</p> <p>2) organizarea activităților de prevenire secundară a situațiilor de risc în care se poate afla un copil, care se adresează grupurilor cu risc crescut de a manifesta comportament violent sau grupurilor cu risc de victimizare, cum ar fi: copiii și adolescenții care trăiesc în medii familiale violente, copii care prezintă absentism nemotivat frecvent</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Au fost ajustate normele de la sbp. 16)-18) ale pct. 5 al Instrucțiunilor, din proiect.</p>

	<p>și risc de abandon școlar, copii expuși riscului de a comite infracțiuni sau copii aflați în conflict cu legea;</p> <p>3) organizarea activităților de prevenire terțiară a situațiilor de risc adresate grupurilor deja afectate, în scopul prevenirii recidivelor, sancționării sau recuperării agresorilor, securității victimelor, recuperării sau tratării efectelor și consecințelor;”</p> <p>În context, se atrage atenția că, deși proiectul operează cu sintagma „prevenirea primară, secundară și terțiară a situațiilor de risc”, în prevederile punctului 5 al Instrucțiunii, la subpunctele 16)-18) este redată semnificația noțiunilor de „prevenire primară, secundară și terțiară a violenței, neglijării, exploatării și traficului de copii”. Respectiv, în scopul excluderii eventualelor interpretări eronate, se impune utilizarea în text a termenilor a căror semnificație este definită în punctul 5 al Instrucțiunii.</p>	
	<p>Suplimentar, se recomandă completarea punctului 40 cu subpunctul 7) cu următorul cuprins:</p> <p>„7) informarea Poliției despre copiii în situație de risc și familiile acestora, precum și despre asistența socială de care pot beneficia.”.</p> <p>Această informație va fi anexată la procesul penal/contravențional sau la dosarul de acumulare a datelor privind copiii în conflict cu legea și va fi utilizată pentru planificarea activităților de prevenire delicvenței juvenile.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Instrucțiunile, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 (pct. 48), deja reglementează faptul că reprezentatul poliției care participă la examinarea cazului copilului aflat în situație de risc în calitate de membru al echipei multidisciplinare are acces la astfel de informații.</p>
	<p>5. Redacția nouă a punctului 45 prevede o serie de activități ale angajaților poliției ce urmează a fi întreprinse în vederea prevenirii și identificării timpurii a copiilor expuși situațiilor de risc, inclusiv participarea la documentarea cauzelor cu implicarea minorilor. Se atrage atenția că activitatea de documentare a cauzelor nu face parte din domeniul de prevenire, din contra, aceasta activitate presupune că fapta este deja comisă și urmează documentarea ei, din care considerent se propune excluderea din punctul 45 a textului „participă la documentarea cauzelor cu implicarea minorilor”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>6. Subpunctul 6) al punctului 50 din proiect reglementează o serie de circumstanțe ce urmează a fi stabilite de către angajatul poliției, la examinarea cauzelor penale/contravenționale. Este de precizat că unele circumstanțe enumerate în proiect dublează prevederile art. 475</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prezentele Instrucțiuni prevăd norme, ce cuprind atribuțiile mai multor actori cheie implicați în procesul de examinare a cazurilor</p>

	<p>„Circumstanțele ce urmează a fi stabilite în cauzele privind minorii” din Codul de procedură penală. Respectiv, pentru a evita dublarea prevederilor legale, se impune revizuirea subpunctului 6) al punctului 50.</p>	<p>copiilor aflați în conflict cu legea sau a copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni.</p> <p>Astfel, completarea pct. 50 cu sbp. 6) din proiectul Instrucțiunilor, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014, în redacția propusă, vine pentru a aduce mai multă claritate cu privire la ce urmează a fi întreprins de către reprezentanții organelor de ocrotire a normelor de drept, prevederile acestuia fiind mai detaliate față de art. 475 „Circumstanțele ce urmează a fi stabilite în cauzele privind minorii” din Codul de procedură penală.</p> <p>De menționat, că și acțiunile celorlați reprezentanți ai părților implicate în procesul de examinare a cazurilor copiilor aflați în situație de risc sunt reflectate în diferite acte normative, dar se regăsesc și în prezentele Instrucțiuni.</p> <p>În altă ordine de idei, în condițiile prezentelor Instrucțiuni, stabilirea circumstanțelor vizate, va contribui la examinarea multiaspectuală a cazurilor și oportunitatea de identificare a celor mai eficiente soluții pentru a interveni și acorda suportul necesar categoriilor vizate de copii, iar necesitatea reflectării acestor acțiuni într-un singur act normativ reiese, urmare a analizei implementării în practică a mecanismului intersectorial de cooperare de către colaboratorii diferitor autorități/instituții, care nu de fiecare dată cunosc despre acțiunile care ar putea fi solicitate de către membrii echipei multidisciplinare pentru a fi întreprinse în proces de examinare a cazurilor, iar cazurile</p>
--	---	---

		categoriilor menționate de copii fiind printre cele mai dificile.
	<p>Concomitent, se propune excluderea lit. b), e), deoarece conform art.18 din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, nu se admite punerea în competența Poliției a altor atribuții decât a celor prevăzute de lege.</p> <p>Astfel, stabilirea portretului psihologic al infractorului sau contravenientului minor ține strict de competența specialiștilor abilitați în domeniul psihologiei, psihopedagogie etc.</p> <p>La fel, potrivit art. 1 din Legea nr.123/2010 cu privire la serviciile sociale, asistentul social din comunitate are competența de a investiga condițiile de trai sau a locului unde se află beneficiarul în cadrul unei evaluări inițiale sau complexe.</p> <p>Totodată, acțiunea privind „condițiile în care trăiește și este educat copilul”, ține direct de atribuțiile asistentului social din comunitate.</p>	Se acceptă.
	<p>Subsidiar, se comunică că prevederile expuse la literele f) și g) din același subpunct urmează a fi excluse din subpunctul 6), deoarece acestea nu constituie circumstanțe ce urmează a fi stabilite în cadrul examinării unui caz. Dimpotrivă, informarea copilului despre drepturile sale, despre măsurile de protecție și serviciile de suport, precum și respectarea drepturilor și intereselor legitime ale copilului la fiecare etapă procedurală sunt o parte din atribuțiile polițistului, prevăzute de lege, la investigarea unui caz.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea de specificare a acestor norme a parvenit din partea autorităților tutelare teritoriale, pentru a aduce o claritate pentru toate părțile implicate în procesul de examinare a cazului copilului aflat în situație de risc cu privire la obligațiile părților, pentru a asigura o protecție a copiilor față de orice formă de abuz, inclusiv pentru a exclude situația de neinformare sau informare necorespunzătoare a persoanelor vizate.</p> <p>Astfel, faptul necesității constatării de informare sau neinformare a copilului despre drepturile sale, despre măsurile de protecție și serviciile de suport va spori necesitatea respectării acestor atribuții a polițistului.</p>
	<p>7. Cât privește punctul 50¹, se propune ca textul „informează lunar” să fie substituit cu textul „informează în caz de recidivă”, deoarece toate acțiunile de prevenire terțiară sunt desfășurate de comun cu asistentul social din comunitate care la rândul său întocmește actele necesare prevăzute de Legea nr.140/2013.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Categoriile de copii vizați necesită o atenție sporită, monitorizarea acestora se va realiza lunar de către toate părțile implicate, conform procedurii managementului de caz în</p>

		domeniul protecției copilului, pentru a exclude sau pentru a diminua riscul de comitere repetată a unei infracțiuni sau de manifestare a unui comportament cu risc social.
	<p>8. Punctul 49 al Instrucțiunii, în vigoare la moment, prevede că „Împreună cu alți membri ai echipei multidisciplinare, angajații poliției, conform competențelor stabilite de lege, participă la evaluarea complexă a cazului, acumulează materialele necesare și prezintă Inspectoratului teritorial de poliție/instanței de judecată procesul verbal pentru aplicarea măsurilor de constrângere față de bănuiții abuzatori”.</p> <p>Norma citată este alogică și nu corespunde prevederilor legale, din care considerent se propune reformularea acesteia și expunerea în următoarea redacție:</p> <p>„Împreună cu alți membri ai echipei multidisciplinare, angajații poliției, în limita competențelor funcționale, participă la evaluarea complexă a cazului și execută atribuțiile ce le revin potrivit legislației.”</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul actului normativ, care a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014, a trecut procedura de consultare cu toate părțile interesate, inclusiv cu Ministerul Afacerilor Interne. Astfel, redacția pct. 49 din Instrucțiuni (în vigoare în prezent), a fost consultată cu MAI.</p> <p>Totodată, redacția pct. 49 din Instrucțiuni, care este propusă în altă redacție de MAI, este una generală, iar prin prezentul proiect, se urmărește scopul eficientizării mecanismului intersectorial de cooperare, prin reflectarea acțiunilor concrete, pe care urmează să le întreprindă fiecare parte implicată în proces de examinare a cazului copilului aflat în situație de risc.</p> <p>Astfel, în cazul în care se dorește revizuirea redacției punctului vizat, MAI urmează să reflecte ce acțiuni concrete realizează angajații poliției în procesul de evaluare complexă, conform atribuțiilor ce le revin potrivit legislației.</p>
Ministerul Educației și Cercetării	Propunerile (recomandările)	
	Ministerul Educației și Cercetării a examinat și susține proiectul de hotărâre <i>privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului</i> (număr unic 226/MMPS/2024).	S-a luat act.

	Obiecții	
	Totodată, în pct. 60 ¹ sintagma „Serviciul raional/municipal de asistență psihopedagogică” se va înlocui cu sintagma „structura teritorială de asistență psihopedagogică”.	Se acceptă.
Ministerul Finanțelor	În limitele competențelor funcționale, comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Ministerul Justiției	Obiecții	
	Cu referire la temeiul legal de adoptare a proiectului hotărârii, se va identifica elementul structural concret din Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.	Se acceptă.
	La textul Instrucțiunii:	
	La formularea amendamentelor se va ține cont că, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă, cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”.	Se acceptă.
	Cu referire la noțiunea „copil expus riscului de a comite infracțiuni” este de menționat că definiția acesteia este una vagă și implică multiple interpretări. Analizând explicația noțiunii „copil în conflict cu legea” raportat la noțiunea „copil expus riscului de a comite infracțiuni” derivă ideea potrivit căreia în cazul copilului expus riscului de a comite infracțiuni, acesta din urmă se află în „situație premergătoare” (nu a săvârșit o faptă ilicită prevăzută de normele dreptului contravențional sau penal) celei în care copilul deja a săvârșit o contravenție/infracțiune. Infracțiunea este un act de conduită a ființei umane, care din cauza tulburării pe care o produce ordinii sociale și de drept, este supusă represiunii penale. Infracțiunea reprezintă o faptă antisocială cu un pericol social ridicat, stabilită de lege, săvârșită cu vinovăție de către o persoană fizică sau juridică. Toate aceste fapte tulbură ordinea publică și din acest motiv au un caracter antisocial.	Se acceptă. Noțiunea vizată a fost revizuită.

	Astfel, textul „prin săvârșirea de acțiuni antisociale cu caracter nociv pentru societate” ar prezuma încadrarea copilului în situația prevăzută la sbp. 4 ²).	
	La sbp. 4 ²) lit. c) cuvintele „măsurile de pedeapsă neprivative de libertate” se vor substitui cu cuvintele „pedepse neprivative de libertate”. A se vedea în acest sens și pct. 32 ¹ sbp. 4).	Se acceptă.
	Suplimentar, ținem să relevăm că noțiunea „copil în conflict cu legea”, propusă pentru completare, nu necesită a fi expusă în proiectul Instrucțiunii în contextul în care aceasta este definită la art. 3 din Legea nr. 140/2013. Menționăm că includerea definițiilor în actul normativ trebuie să se facă doar în cazul și în limita necesară pentru reglementarea cercului subiecților, drepturilor și obligațiilor acestora și a modului de exercitare a drepturilor și obligațiilor. Pentru atingerea acestui scop se impune imperios ca noțiunile să fie definite doar în cazul în care la momentul adoptării actului se constată că un termen este pasibil de a fi interpretat în mai multe sensuri și autorul actului normativ la etapa adoptării decide că nu trebuie să lase determinarea sensului exact al termenului în sarcina celor care vor interpreta și aplica actul normativ. Această regulă este aplicabilă și în cazul în care termenul este folosit în alt sens decât cel uzual.	S-a luat act. Totodată, se consideră oportun de reflectat noțiunea vizată și în textul prezentelor Instrucțiuni, pentru a spori procesul de implementare în practică a mecanismului intersectorial de cooperare, Instrucțiunile cuprinzând în sine toate componentele într-un singur act.
	Cu referire la propunerea de completare cu sbp. 28): la noțiunea „supraveghere specializată”, în vederea conferirii unui caracter neechivoc normei juridice, cuvintele „printre care se pot regăsi următoarele” se vor substitui cu cuvintele „cum ar fi”;	Se acceptă.
	cuprinsul lit. f) al sbp. 28) trebuie să aibă un caracter dispozitiv (normativ), să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări (obiecție valabilă în toate cazurile similare);	Nu se acceptă. Fiecare domeniu de intervenție are specificul său și măsurile relevante, specifice domeniului concret, care nu pot fi cuprinse totalmente de către norma vizată. De asemenea, autoritățile/instituțiile din diferite domenii vizate în aplicarea mecanismului intersectorial de cooperare au diverse măsuri de suport destinate copilului aflat în situație de risc, iar varietatea acestora, precum și dezvoltarea permanentă a noilor

		<p>măsuri de suport, nu pot fi cuprinse în întregime în prezentele Instrucțiuni, dar care ar putea contribui în procesul de acordare a suportului necesar copilului.</p>
	<p>la lit. e), măsura în cauză de menținere în familie a copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau a copilului aflat în conflict cu legea urmează a fi revizuită prin prisma respectării drepturilor fundamentale ale omului precum și ale copilului, întrucât, această măsură presupune aplicarea unor interdicții atât copilului, cât și reprezentantului/responsabilului legal al acestuia. Totodată, semnalăm că, „interdicția” reprezintă o prevedere legală prin care se interzice săvârșirea anumitor fapte sau acte.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În urma analizelor realizate cu privire la subiectul ce vizează identificarea măsurilor de intervenție în cazul copiilor aflați în conflict cu legea, s-a constatat că, la comiterea infracțiunilor influențează în mare măsură și cercul de persoane cu care interacționează acești copii și locurile pe care aceștia le vizitează pentru a se întâlni cu persoanele care influențează negativ dezvoltarea și comportamentul copiilor din categoria dată.</p> <p>Astfel, interzicerea comunicării cu persoanele, care influențează negativ copilul (și influența respectivă duce la săvârșirea de către copil a unor infracțiuni), este în beneficiul copilului, pentru a împiedica agravarea situației de risc în care se află copilul, care a săvârșit o infracțiune, sau care este în risc de a o săvârși.</p> <p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale este deschis pentru a examina redacția acestei măsuri, înaintate de către Ministerul Justiției, pentru a asigura protecția copilului aflat în situație de risc de a comite o infracțiune sau a copilului aflat în conflict cu legea de influența negativă a anumitor persoane din anturajul copilului.</p>
	<p>La pct. 6 sbp. 3) lit. d) cuvintele „statutul său procesual” se vor substitui cu cuvintele „calitatea sa procesuală”. Totodată, în cazul „statutului execuțional” nu este clar la ce se referă autorul.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Cu privire la „statutul execuțional” se are în vedere că instanța i-a stabilit copilului în conflict cu legea o pedeapsă neprivativă de</p>

		<p>libertate, implementarea căreia Biroul de probațiune urmează să o monitorizeze.</p> <p>Se consideră oportun ca copilul să fie referit inclusiv către autoritatea tutelară, care, la rândul său, să contribuie prin măsuri de asistență, prevăzute de legislație, pentru a acorda suportul necesar copilului și familiei acestuia din punct de vedere social.</p>
	<p>La pct. 11 sugerăm reformularea textului „ , aprobat prin ordinul Ministrului Muncii și Protecției Sociale” în sensul luării în evidență a copilului, deschiderea dosarului și realizarea managementului de caz „conform procedurii aprobate de ministrul muncii și protecției sociale”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>În dispoziția de modificare a pct. 12, verbul „se va substitui” se va expune la timpul prezent.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La pct. 14¹ se consideră judicios de a identifica și stabili situațiile, acțiunile ce ar putea fi calificate drept „conflict de interese” între părinți sau alți reprezentanți legali/responsabili legali ai copilului și copil, în vederea excluderii incertitudinii și imprevizibilității normei juridice. Or, contrară intereselor copilului, în viziunea acestuia, ar putea fi, ca exemplu, schimbarea instituției de învățământ considerată oportună de către părinte sau alt reprezentatului legal.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>De menționat că, sintagma <i>conflict de interese</i> se utilizează deja, de ex., în Codul familiei nr. 1316/2000, fără a fi reflectate situațiile concrete.</p> <p>De asemenea, informăm că atât în conformitate cu Codul familiei, Legea nr.370/2023 privind drepturile copilului, cât și în conformitate cu Managementul de caz în domeniul protecției copilului, aprobat prin Ordinul MMPS nr. 134/2023, opinia copilului va fi consultată la toate etapele a managementului de caz și aceasta va fi luată în considerare în mod obligatoriu, ținându-se cont de vârsta lui și gradul lui de maturitate, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.</p>
	<p>La pct. 22, cuvintele „poate solicita”, nu îndeplinește condiția previzibilității normei juridice. Legea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modurile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>legitim urmărit (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității (Hotărârea Curții Constituționale nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61). La elaborarea unui act normativ, legislatorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor calității, i.e. accesibilitatea și previzibilitatea (Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019, §39). Totodată, se va exclude textul „De asemenea, ”, deoarece nu este caracteristic limbajului normativ.</p>	
	<p>La pct. 30, cuvântul „cuvintele” expus în al doilea caz, se va substitui cu cuvântul „textul”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Art. 3 din Legea nr. 8/2008 cu privire la probațiune, stabilește exhaustiv cine sunt subiecții probațiunii. De asemenea, legislația Republicii Moldova nu definește termenul „măsuri de pedeapsă”. Respectiv, din categoria pedepselor neprivative de libertate face parte inclusiv amenda, care nu ține de competența organelor de probațiune. În acest context, pct. 32¹ sbp. 4) se recomandă a avea următorul cuprins: „4) în cadrul Biroului de probațiune de către consilierul de probațiune specializat în lucrul cu copiii, care vizează evidența copiilor subiecți ai probațiunii.”.</p>	<p>Se acceptă. Totodată, la final sbp. 4) al pct. 32¹ din proiectul Instrucțiunilor, a fost completat cu textul „ , specificați la art. 3 din Legea nr.8/2008 cu privire la probațiune”, pentru o claritate a normei vizate și pentru ceilalți specialiști, implicați în procesul de aplicare a mecanismului intersectorial de cooperare din alte domenii.</p>
	<p>La pct. 32⁴, se va revizui numerotarea subpunctelor în scopul respectării consecutivității numerotării.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La pct. 32⁵, prevederile ce dispun ca „Măsurile prevăzute la pct.27¹, stabilite în privința copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau al copilului aflat în conflict cu legea <u>se aplică de către autoritatea tutelară locală în colaborare cu autoritatea tutelară teritorială</u>” nu corespund dispoziției pct. 27¹, conform căreia „Autoritatea tutelară teritorială, după instrumentarea cazului, <u>dispune</u>, după caz, stabilirea pentru o perioadă de până la 6 luni a <u>următoarelor măsuri destinate protecției copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea</u>”.</p>	<p>Nu se acceptă. Menționăm că, pct. 27¹ prevede <i>stabilirea măsurilor</i> destinate protecției copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea, iar pct. 32⁵ prevede <i>aplicarea</i> măsurilor stabilite în practică (<i>implementarea</i> măsurilor stabilite).</p>
	<p>La pct. 32⁸, cuvântul „abrogarea” urmează a fi substituit cu cuvântul „anularea” corespunzător pct. 32⁶.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>Prin prisma modificărilor propuse la pct. 39, semnalăm tendința autorului de a substitui textul „cazuri de violență, neglijență, exploatare și trafic” cu cuvintele „situații de risc”, expuse la forma gramaticală potrivită. În acest context, se propune revizuirea textului hotărârii în scopul reglementării tuturor cazurilor similare.</p>	<p>Nu se acceptă. În unele cazuri se consideră relevant de păstrat expres textul „cazuri de violență, neglijență, exploatare și trafic”, pentru a evidenția expres situațiile de risc, în care ar putea să se afle copilul.</p>
	<p>La pct. 43 sbp. 1¹), din îmbinarea de cuvinte „acțiunilor antisociale cu caracter nociv” se vor exclude cuvintele „cu caracter nociv”, or o acțiune antisocială apriori nu poate avea un caracter benefic. Obiecția este valabilă pentru tot cuprinsul Instrucțiunii.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La pct. 45 acronimul „etc.” se va exclude, deoarece semnificația acestuia este periculoasă sub aspect de interpretare extensivă. Obiecția este valabilă în toate cazurile similare.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La pct. 70, sintagma „Administrația Națională a Penitenciarelor” se va substitui cu cuvintele „aceasta din urmă”. În context, specificăm că, potrivit art. 11 al Legii nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, instituțiile penitenciare sunt organele care asigură executarea pedepselor de către persoanele condamnate la închisoare sau la detențiune pe viață [...].</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Totodată, precizăm faptul că, potrivit art. 281 din Codul de executare, în cazul liberării condamnatului, administrația penitenciarului are obligația privind informarea organelor afacerilor interne. Din raționamentele expuse, insistăm asupra propunerii formulate, pentru a asigura uniformitatea cadrului normativ prin care sunt reglementate anumite obligații în sarcina actorilor implicați în procesul respectiv.</p>	<p>Se acceptă. Redacția pct. 70 a fost revizuită. Totodată, se propune completarea Instrucțiunilor cu pct. 50² cu următorul cuprins: „50². La eliberarea copilului din instituția penitenciară, Inspectoratul de poliție teritorial, după informarea de către instituția penitenciară despre acest fapt, în aceeași zi asigură informarea preliminară despre eliberarea copilului din instituția penitenciară a autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului, care va realiza măsurile de integrare în familia biologică/ extinsă sau va decide asupra formei de protecție aplicate copilului, după caz.”.</p>

Inspectoratul national de probatiune	Propunerile (recomandările)	
	2) Pct.4 ² lit. c) din proiect va avea următorul cuprins: „c) copil în privința căruia au fost aplicate pedepse neprivative de libertate”. <i>Argumentare:</i> Se propune excluderea sintagmei „copil liberat condiționat de pedeapsă înainte de termen”, deoarece este cuprins în definiția de la lit. b) „copil liberat de pedeapsă penală”.	Nu se acceptă. Noțiunea de copil în conflict cu legea este reglementată în Legea nr. 140/2013.
	Obiecții	
	1) În textul proiectul se va exclude cuvântul „teritorial” de la Biroul de probațiune. <i>Argumentare:</i> Conform art. 15 ² alin. (1) din Legea nr. 8/2008 cu privire la probațiune, subdiviziunile teritoriale sînt inspectoratele regionale de probațiune și birourile de probațiune. Respectiv, nu necesită de indicat birourile de probațiune teritoriale.	Se acceptă.
	3) Pct. 32 ¹ subpct. 4) va avea următorul cuprins: „4) în cadrul Biroului de probațiune de către consilierul de probațiune specializat în lucrul cu copiii, care vizează evidența copiilor subiecți ai probațiunii.” <i>Argumentare:</i> Art. 3 din Legea nr. 8/2008 cu privire la probațiune, stabilește exhaustiv cine sunt subiecții probațiunii. De asemenea, legislația Republicii Moldova nu definește termenul „măsuri de pedeapsă” respectiv, în categoria pedepselor neprivative de libertate este și amenda penală, care nu ține de competența organelor de probațiune.	Se acceptă.
4) La pet. 68 cuvântul „lunar” se substituie cu cuvintele „la solicitare”. <i>Argumentare:</i> Activitatea de probațiune se desfășoară în dependență obligațiile stabilite, de riscurile identificate la copiii subiecți ai probațiunii și necesitatea intervențiilor în plan de asistență și consiliere. Prin urmare, consilierul de probațiune va prezenta doar informațiile strict necesare managerului de caz, la solicitare.	Nu se acceptă. Deoarece categoriile de copii vizați necesită o atenție sporită, monitorizarea acestora se va realiza lunar de către toate părțile implicate, conform procedurii managementului de caz, pentru a exclude sau pentru a diminua riscul de comitere repetată a unei infracțiuni sau de manifestare a unui comportament cu risc social. Totodată, atragem atenția asupra faptului, că acțiunile care urmează a fi întreprinse de	

		<p>către fiecare profesionist, conform atribuțiilor deținute, pentru a acorda suportul necesar copilului aflat în situație de risc din categoria copiilor subiecți ai probațiunii (copii în conflict cu legea), precum și perioada de implementare a acestor acțiuni se va stabili în planul individual de asistență socială. Obligarea managerului de caz să realizeze solicitări suplimentare către membrii echipei multidisciplinare să prezinte informațiile relevante cu privire la măsurile întreprinse pe marginea cazului aflat în gestiune, odată ce acestea au fost stabilite în planul individual de asistență a copilului, duc la birocratizarea procesului de examinare a cazului. Acțiunile din planul individual de asistență a copilului sunt stabilite de comun cu membrii echipei multidisciplinare, iar monitorizarea evoluției pe marginea cazurilor copiilor din categoria vizată se va realiza lunar, de către toți profesioniștii implicați, conform domeniilor gestionate, până la soluționarea dificultăților și închiderea cazului.</p> <p>În cazul în care acțiunile ce urmează a fi întreprinse de către un profesionist dintr-un anumit domeniu au fost realizate și conform domeniului respectiv nu va mai fi necesară nicio intervenție, specialistul din domeniul respectiv va informa despre acest fapt managerul de caz. Iar informația respectivă se va anexa la dosarul copilului.</p>
Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului	Propunerile (recomandările) Avocatul Poporului pentru drepturile copilului salută promovarea proiectului de act normativ menționat, ce are drept obiectiv instituirea	

	<p>unui mecanism care va reglementa protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea.</p> <p>Analizând conținutul proiectului de act normativ, venim cu unele recomandări/sugestii:</p> <p>1. Observăm că subpunctul 3) de la punctul 6 din proiect se completează cu lit. d) care va avea următorul cuprins: „d) în cazul în care sesizarea conține informații privind copilul expus riscului de a comite infracțiuni sau copilul aflat în conflict cu legea, să informeze în termen de 3 zile lucrătoare suplimentar: - Centrul Medicilor de Familie/Centrul de Sănătate, după caz, Centrul Comunitar de Sănătate Mintală;- instituția de învățământ în care este înscris copilul, după caz;- Biroul de probațiune, după caz;- oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, după caz;- alți specialiști care lucrează cu și pentru copii sau care, în virtutea funcției deținute, dețin informații cu privire la cazurile suspecte de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului, privind cazurile copilului expus riscului de a comite infracțiuni sau ale copilului aflat în conflict cu legea.”.</p> <p>Atragem atenția că art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale consacră una dintre valorile fundamentale ale societăților democratice. Interdicția torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante este o valoare care ține de civilizație strâns legată de respectarea demnității umane [Bouyid împotriva Belgiei (MC), 2015, pct. 81]. Interdicția în cauză este absolută, nefiind admisibilă nicio derogare în conformitate cu art. 15 § 2, nici măcar în cazul unei situații de pericol public ce amenință viața națiunii sau în circumstanțele cele mai dificile, precum lupta împotriva terorismului și a crimei organizate sau a unui aflus de imigranți și solicitanți de azil, indiferent de comportamentul persoanei în cauză.</p> <p>Similar cu art. 2 din Convenție, art. 3 poate impune, în anumite circumstanțe, unui stat să ia măsuri operaționale pentru a proteja victimele sau potențialele victime împotriva relelor tratamente [X și alții împotriva Bulgariei (MC), 2021, pct. 181]. În acest sens, măsurile necesare trebuie să asigure cel puțin o protecție eficientă, în special a copiilor și a altor persoane vulnerabile, și trebuie să includă</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Atragem atenția asupra faptului că în situațiile în care au fost identificate cazuri suspecte de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului, informarea autorităților și organelor corespunzătoare se va realiza imediat în conformitate cu prevederile pct. 6 sbp. 3) lit. a), b), c) din Instrucțiunile vizate. Este necesar de menționat că, în cazurile copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni, care au săvârșit o faptă antisocială, urmează de stabilit care sunt cele mai relevante măsuri de protecție și care părți pe lângă cele specificate la pct. 6 sbp. 3) lit.a), b), c), urmează a fi sesizate suplimentar în fiecare caz în parte, reieșind din circumstanțele stabilite pe caz concret.</p>
--	--	--

	<p>măsuri rezonabile pentru a preveni relele tratamente de care autoritățile au știut sau ar fi trebuit să știe [O’Keeffe împotriva Irlandei (MC), 2014, pct. 144].</p> <p>Ținând cont de vulnerabilitatea cu care se confruntă copilul în situația respectivă și necesitatea de a interveni imediat pentru a evita materializarea riscului la care este expus, considerăm că cerința de informare a autorităților suplimentare în termen de 3 zile este unul exagerat și nejustificat din punct de vedere obiectiv și rezonabil. În acest sens, recomandăm reducerea acestui termen la cel mult 24 de ore pentru a spori intervenția promptă a autorităților în remediarea riscurilor cu care se confruntă copilul.</p> <p>De remarcat, că mecanismul de informare în termenul „în cel mult 24 ore” este deja reglementat în instrucțiune la art. 6, 8, 14, 15 și 52.</p> <p>În contextul dat, propunem la subpunctul 3) de la punctul 6 din proiect înlocuirea sintagmei „de 3 zile lucrătoare” cu sintagma „în cel mult 24 ore”.</p>	
	<p>2. Constatăm că lit. m) din punctul 22 va avea următorul cuprins: ”22. În cazul în care se suspectă sau s-a confirmat că copilul este supus unei situații de risc, autoritatea tutelară locală, poate solicita efectuarea raportului de evaluare psihologică, în vederea constatării existenței semnelor/consecințelor situației de risc în care s-a aflat copilul, de către psihologi cu specializare și experiență în domeniu. Raportul este utilizat de către echipa multidisciplinară în calitate de suport pentru identificarea soluțiilor optime pentru copil. De asemenea, raportul poate fi prezentat la etapa de urmărire penală sau cercetare judecătorească”.</p> <p>Atragem atenția că raportul de evaluare psihologică reprezintă rezultatul final al activității psihologului orientate spre descrierea și evaluarea particularităților individual-psihologice ale personalității copilului, realizat cu scopul aprecierii stărilor actuale, a pronosticului dezvoltării ulterioare și elaborării de recomandări, care sunt determinate de scopul evaluării.</p> <p>Prin urmare, considerăm că efectuarea evaluării psihologice a copilului aflat în situație de risc este foarte importantă în evaluarea situației copilului, în vederea constatării existenței</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Norma vizată a fost revizuită în conformitate cu propunerea parvenită de la Ministerul Justiției.</p> <p>Nu se consideră relevant de specificat careva criterii de apreciere a necesității evaluării psihologice, deoarece în cazurile când cuvântul copilului (care în dependență de anumite circumstanțe, cum ar fi vârsta, influența unei persoane, frica copilului de consecințe, etc., poate să-și schimbe cele declarate anterior), contra cuvântului unui adult (de ex., reprezentant legal al copilului) ar putea să nu fie luate în serios și doar evaluarea psihologică să constate existența sau lipsa unui pericol (unei situații de risc) pentru copil.</p> <p>Totodată menționăm, că în conformitate cu art. 53 alin. (5) din Codul Familiei, în cazul încălcării drepturilor și intereselor legitime</p>

	<p>semnelor/consecințelor situației de risc în care sa aflat copilul și luarea măsurilor necesare de remediere.</p> <p>Prevederea lit. m) din pct. 22 distinge două categorii de copii, fie că este suspectat fie că s-a confirmat că acesta este supus unei situații de risc. Pe de altă parte, considerăm că sintagma „poate” din conținutul normei oferă o discreție foarte largă autorității tutelare de a decide pro sau contra efectuării raportului de evaluare psihologică, permițându-i fie să refuze sau să tergiverseze efectuarea rapoartelor respective.</p> <p>Din perspectiva obligațiilor pozitive ale statului, nemijlocit ale autorității tutelare, considerăm că în cazurile confirmate există deja o certitudine că copilul este supus unei situații de risc, respectiv în cazul dat efectuarea evaluării psihologice ar trebui să fie obligatorie. În cazurile suspecte, recomandăm prevederea unor criterii de apreciere a necesității evaluării psihologice.</p> <p>În activitatea sa, Ombudsmanul pentru drepturile copilului a identificat situații când realizarea evaluării psihologice fie că se tergiversa (de ex. evaluarea psihologică a fost efectuată după un an de la începerea urmăririi penale), fie nu se făcea deloc (de ex. copilul a anunțat autoritățile că este supus abuzului fizic și emoțional în familie și că intenționează să se sinucidă, iar autoritatea tutelară s-a limitat la discuția cu copilul, de față cu părinții, în care copilul ar fi recunoscut că a mințit și ar fi promis că nu va mai veni cu acuzații false), iar situația de risc în care se afla copilul necesita în mod obiectiv și rezonabil realizarea evaluării psihologice.</p> <p>O altă situație problematică identificată în activitatea Ombudsmanului Copilului este răspunsul primit de la unele autorități tutelare că nu au realizat evaluarea psihologică pentru că părinții/unul dintre părinți nu și-a dat acordul la realizarea acesteia, inclusiv în cazul în care situația de risc în care se afla copilul era urmare a acțiunilor părinților (de ex. părintele aplica violența asupra copilului).</p> <p>În acest sens, propunem revizuirea lit. m) din punctul 22, astfel încât să fie limitată discreția autorităților tutelare de a solicita evaluarea psihologică, să le fie oferite criterii de apreciere a necesității evaluării psihologice și cazurile în care evaluarea psihologică a copilului este obligatorie. De asemenea, propunem reglementarea clară a cazurilor</p>	<p>ale copilului, inclusiv prin neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinți (a unuia dintre ei) a obligațiilor de întreținere, educație și instruire, sau în cazul abuzului de drepturile părintești, copilul poate să se adreseze de sine stătător autorității tutelare locale/teritoriale pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime, iar de la vârsta de 14 ani – instanței judecătorești.</p>
--	---	--

	<p>în care evaluarea psihologică va fi realizată și fără acordul părinților/reprezentanților legali.</p>	
	<p>3. Remarcăm că pct. 27¹ va avea următorul cuprins: ”27¹. Autoritatea tutelară teritorială, după instrumentarea cazului, dispune, după caz, stabilirea pentru o perioadă de până la 6 luni a următoarelor măsuri destinate protecției copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea: 1) supraveghere specializată; 2) plasamentul în servicii sociale specializate; 3) plasamentul în servicii sociale cu specializare înaltă; 4) alte măsuri, programe și servicii complementare.” Conform art. 6 din Legea Nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, (4) Serviciile sociale cu specializare înaltă sunt: a) cu componentă rezidențială – serviciile prestate într-o instituție rezidențială sau într-o instituție specializată de plasament temporar, care impun un șir de intervenții complexe ce pot include orice combinație de servicii sociale specializate, acordate beneficiarilor cu dependență sporită și care necesită supraveghere continuă (24/24 ore); b) fără componentă rezidențială – serviciile care oferă beneficiarilor asistență socială complexă înalt calificată/cu specializare îngustă, la nivel regional sau național. Comentariul General al Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului nr. 24 din 2019 privind drepturile copilului în sistemul de justiție a copilului prevede la pct. 11 ”ca prioritate absolută, copiii ar trebui sprijiniți în familiile și comunitățile lor. În cazurile excepționale care necesită un plasament în afara domiciliului, o astfel de îngrijire alternativă ar trebui să fie de preferință într-un cadru familial, deși plasarea în îngrijire rezidențială poate fi adecvată în unele cazuri, pentru a oferi gama necesară de servicii profesionale. Aceasta trebuie utilizată doar ca măsură de ultimă instanță și pentru cea mai scurtă perioadă de timp adecvată și ar trebui să facă obiectul controlului judiciar.” Art. 18 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale prevede câteva garanții cu privire la acordarea serviciilor sociale cu specializare înaltă. Din conținutul acestui articol, reiese că acest serviciu se prestează dacă: sunt motive întemeiate; doar dacă</p>	<p>Nu se acceptă. Atragem atenția asupra faptului că Instrucțiunile privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014, au fost elaborate în scopul executării art. 20 din Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. Iar, potrivit art. 5 alin. (3) din Legea nr.140/2013, în cazul separării copilului de părinți din cauza aflării acestuia în situațiile de risc prevăzute la art. 8, autoritatea tutelară teritorială dispune plasamentul copilului, ținând cont de prioritatea plasării acestuia în serviciul tutelă/curatelă în cadrul familiei extinse sau în cadrul familiei persoanei cu care copilul a stabilit relații apropiate (vecin, prieten de familie etc.) față de celelalte tipuri de servicii de plasament, iar în cazul în care acest lucru este imposibil – de prioritatea plasării în servicii de plasament de tip familial față de plasarea în cele de tip rezidențial. În contextul celor menționate, informăm că plasamentul copiilor în servicii de tip rezidențial se realizează ca măsură de ultimă instanță, iar în perioada plasamentului, autoritatea tutelară întreprinde măsurile necesare pentru a reintegra copilul în familia</p>

	<p>beneficiarul a fost referit, în urma unei evaluări complexe; posibilitatea revizuirii acestei proceduri etc.</p> <p>De asemenea, art. 10 alin. (2) din Legea nr. 547/2003 a asistenței sociale, prevede că serviciile sociale se prestează cu prioritate în mediul familial, comunitate și, ca ultimă soluție, în instituțiile rezidențiale.</p> <p>Atragem atenția că la 26 martie 2024 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea în cauza V.I. v. Republica Moldova. Curtea a reținut că acest caz relevă o problemă sistemică în ceea ce privește internarea involuntară și nejustificată într-un spital de psihiatrie și tratamentul psihiatric al copiilor cu dizabilități intelectuale și fără ocrotire părintească. În special, încălcările constatate indică o lipsă de garanții și de mecanisme capabile să prevină și să detecteze relele tratamente aplicate unor astfel de copii într-un context psihiatric și o practică discriminatorie referitor la copiii care suferă de o dizabilitate intelectuală reală sau presupusă.</p> <p>Pentru a evita riscul plasării involuntare și nejustificate în instituția rezidențială, propunem revizuirea subct. 3) din pct. 27¹ din proiect, astfel încât să se menționeze clar că plasamentul în servicii sociale cu specializare înaltă cu componentă rezidențială să se presteze ca ultimă soluție, cu respectarea tuturor garanțiilor capabile să prevină plasamentul nejustificat în servicii sociale cu specializare înaltă cu componentă rezidențială și să detecteze relele tratamente.</p> <p>De asemenea, observăm că sintagma „alte măsuri, programe și servicii complementare” de la subpct 4) nu oferă claritatea necesară, din perspectiva respectării principiului clarității și previzibilității actelor normative. Propunem la subpct 4) să concretizați care sunt celelalte măsuri, programe și servicii complementare de care poate beneficia copilul aflat în situație de risc.</p>	<p>biologică (familia extinsă), iar în cazul în care acest lucru este imposibil pentru a plasa copilul în servicii de plasament de tip familial.</p> <p>Astfel, reglementarea priorității plasamentului copilului deja este reglementată prin lege și nu este necesar de dublat normele deja existente.</p>
	<p>4. Observăm că pct. 50 se completează cu subpunctul 6) lit. g) care va avea următorul cuprins: g) ...Doar în cazurile de imposibilitate a prezentării părinților/altor reprezentanți legali din motive obiective, la audierea copilului, să se dispună participarea autorității tutelare teritoriale în calitate de reprezentant legal.</p> <p>Considerăm că aceste prevederi sunt în conexiune cu normele de procedură penală. În acest sens, atragem atenția că potrivit alin.(3)</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Atragem atenția, asupra faptului că, în conformitate cu art. 2 din Lege nr. 370/2023 cu privire la drepturile copilului, în condițiile prezentei legi, copiii beneficiază de protecție fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau</p>

	<p>din art. 480 din Codul de procedură penală, reprezentantul legal al minorului poate fi înlăturat din procesul penal și înlocuit cu altul, când aceasta este posibil, în cazul în care sunt temeuri de a considera că acțiunile lui aduc prejudicii intereselor minorului.</p> <p>În acest context, considerăm oportun de a aduce în concordanță lit. g) a subpunctul 6) din proiect cu prevederile alin. (3) din art.480 din Codul de procedură penală.</p>	<p>de altă natură, indiferent de cetățenie, de apartenența etnică sau originea socială, de statutul obținut prin naștere, de situația materială, de gradul și tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creștere și educație ale lor, ale părinților lor sau ale reprezentanților lor legali/responsabililor lor legali, indiferent de locul aflării lor (familie, instituție educațională, serviciu social, instituție medicală, comunitate etc.) sau de orice alt criteriu.</p> <p>Totodată, potrivit alin. (1) și (2) ale art. 53 (Dreptul copilului de a fi protejat) din Codul familiei nr.1316/2000 prevăd următoarele, copilului i se garantează apărarea drepturilor și intereselor sale legitime. Apărarea drepturilor și intereselor legitime ale copilului se asigură de părinți sau persoanele care îi înlocuiesc, iar în cazurile prevăzute de lege-de autoritatea tutelară locală/teritorială sau de alte organe abilitate.</p> <p>De asemenea, informăm că potrivit alin. (5) al art. 53 din Codul Familiei, în cazul încălcării drepturilor și intereselor legitime ale copilului, inclusiv prin neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinți (a unuia dintre ei) a obligațiilor de întreținere, educație și instruire, sau în cazul abuzului de drepturile părintești, copilul poate să se adreseze de sine stătător autorității tutelare locale/teritoriale pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime, iar de la vârsta de 14 ani – instanței judecătorești.</p> <p>Iar în conformitate cu art. 7 lit. h) din <i>Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor</i></p>
--	--	--

		<p><i>separați de părinți</i>, autoritatea tutelară teritorială asigură reprezentarea intereselor și a drepturilor copiilor în instanța de judecată și în alte instituții sau autorități.</p> <p>În aceeași ordine de idei, în cazul copiilor străini neînsoțiți reprezentarea intereselor acestor copii se realizează de către autoritățile tutelare teritoriale, conform legislației, reieșind din interesul superior al copilului de a fi protejat.</p> <p>De asemenea, printre motivele obiective ar putea fi: părintele este plecat peste hotare, copilul fiind lăsat în grija custodelui, părintele este internat în spital, copilul nu dorește să fie audiat în prezența părintelui, etc..</p>
	Reieșind din cele expuse, susținem promovarea proiectului de act normativ cu luarea în considerare a recomandărilor Avocatului Poporului pentru drepturile copilului	S-a luat act.
Centrul Național Anticorupție	Obiecții Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei. În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) al Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.	Se acceptă. Proiectul a fost definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor parvenite din partea părților interesate și expediat spre expertiză anticorupție.

	Urmare celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.	
Congresul Autorităților Locale din Moldova	CALM a analizat prevederile proiectului Hotărârii Guvernului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL). Proiectul Hotărârii Guvernului are drept scop reglementarea procesului de protecție a copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea, precum și fortificarea cooperării autorităților/ instituțiilor cu competențe în domeniu. Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului poate fi propus pentru aprobare.	S-a luat act.
După a II avizare		
Cancelaria de Stat	În limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri la proiect.	S-a luat act.
Ministerul Educației și Cercetării	Ministerul Educației și Cercetării a reexaminat și susține fără obiecții și propuneri proiectul hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului (număr unic 226/MMPS/2024).	S-a luat act.
Ministerul Finanțelor	În limitele competențelor funcționale, comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Ministerul Sănătății	Ministerul Sănătății comunică susținerea acestuia fără obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Ministerul Afacerilor Interne	Propunerile (recomandările) 1. La lit. c), în partea ce se referă la completarea punctului 5 cu subpunctele 4 ¹) și 4 ²), se recomandă descrierea în subpunctul 4 ¹) în detaliu, cu delimitarea clară a situațiilor în care s-ar cataloga că,	Nu se acceptă. Propunerea înaintată de autor este una foarte generală, fără vreo propunere concretă a

	<p>copilul este expus riscului de a comite infracțiuni, similar modului, în care a fost formulat subpunctul 4²).</p>	<p>descrierilor în detaliu a situațiilor, la care se referă autorul propunerii, din care considerent nu poate fi acceptată. Menționăm că noțiunea dată a fost revizuită conform propunerilor (recomandărilor) înaintate de către părțile interesate urmare a primei avizări a proiectului și acceptată în redacția propusă urmare a avizării repetate.</p>
	<p>2. La lit. dd), în partea ce se referă la modificarea punctului 40, se propune completarea punctului 40 cu un subpunct nou 7) cu următorul cuprins: „7) informarea subdiviziunii teritoriale a Poliției despre copiii aflați în situație de risc și familiile acestora, precum și despre asistența socială de care aceștia beneficiază.”.</p> <p>Propunerea enunțată a fost înaintată și în procesul primei etape de avizare, însă aceasta nu a fost acceptată de către autorul proiectului. În argumentarea neacceptării propunerii, autorul proiectului a făcut referință la norma existentă, prevăzută în pct. 48 din redacția actuală a Instrucțiunii. Pe cale de urmat, argumentarea autorului privind neacceptarea propunerii nu se consideră a fi concludentă, pentru care fapt se pledează pentru menținerea propunerii înaintate mai sus, având în vedere că, informația enunțată va servi în calitate de probă în procesul penal sau contravențional, precum și se va anexa la dosarul de acumulare a datelor privind copiii în conflict cu legea în vederea planificării activităților de prevenire a riscurilor de violență, neglijare, exploatare și trafic a copiilor.</p>	<p>Se acceptă. Pct. 40 a fost completat cu subpunctul 7) cu următorul cuprins: „7) informarea subdiviziunii teritoriale a Poliției cu privire la cazurile copiilor aflați în situație de risc și familiile acestora, ce necesită implicarea Poliției, conform competențelor stabilite de lege, precum și despre asistența socială de care aceștia beneficiază.”.</p>
	<p>3. La lit. gg), în partea ce se referă la modificarea punctului 45, nu se susține propunerea autorului proiectului de modificare, aceasta fiind irelevantă. Astfel, se propune excluderea propunerii de modificare a pct. 45 din Instrucțiune (Hotărârea Guvernului nr.270/2014), întrucât, coroborat cu art. 19 lit. a) – f) din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, legiuitorul a reglementat exhaustiv</p>	<p>Nu se acceptă. Argumentele au fost expuse mai sus. Totodată, ținem să menționăm că în conformitate cu art. 14 alin. (1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor.</p>

	<p>atribuțiile Poliției în vederea prevenirii și identificării timpurii a copiilor expuși situațiilor de risc.</p>	<p>Reiterăm faptul că, Instrucțiunile, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014, sunt destinate personalului care activează în diferite domenii, și au drept scop reglementarea mecanismului intersectorial de cooperare, prevăzut în art. 20 din Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.</p> <p>Iar prezentul proiect are drept scop eficientizarea mecanismului de cooperare intersectorială vizat, prin detalierea acțiunilor ce urmează a fi întreprinse de către diferite părți implicate în procesul de implementare a mecanismului dat.</p> <p>De menționat, că și atribuțiile altor autorități implicate în procesul de implementare a mecanismului intersectorial de cooperare, de asemenea, sunt reglementate în diferite acte legislative.</p> <p>În altă ordine de idei, prezentele Instrucțiuni vor contribui la o înțelegere mai clară pentru toate părțile implicate, care sunt reprezentanți ai diferitor domenii, cu privire acțiunile ce urmează a fi întreprinse de către fiecare din părți în procesul de examinare și soluționare a cazului.</p>
	<p>4. La lit. II), în partea ce ține de completarea Instrucțiunii cu pct. 50¹, textul „informează lunar” se va substitui cu textul „informează în caz de recidivă”, întrucât, toate acțiunile de prevenire terțiară sunt desfășurate de comun cu asistentul social din comunitate, care la rândul său întocmește actele necesare prevăzute de Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Deoarece asistentul social din comunitate este și managerul de caz al cazului copilului aflat în situație de risc, acesta va acumula informațiile necesare de la toți membrii echipei multidisciplinare care participă la soluționarea cazului pentru a analiza</p>

		<p>multiaspectual cazul până la soluționarea acestuia.</p> <p>Este necesar de menționat că informarea lunară se va realiza de către membrii echipei multidisciplinare în conformitate cu acțiunile stabilite în planul individual de asistență a copilului (PIA) urmare a realizării evaluării complexe a cazului. În PIA se stabilesc acțiunile necesare de a fi întreprinse pentru a soluționa cazul, termenele de realizare a acestor acțiuni și persoanele responsabile de implementarea acțiunilor respective.</p> <p>Reiterăm că în cazul în care acțiunile stabilite pentru a fi realizate de către un membru al echipei multidisciplinare au fost realizate și nu mai este necesară intervenția, conform domeniului respectiv gestionat, acest fapt se consemnează în procesul verbal al ședinței echipei multidisciplinare și raportarea pe caz de către specialistul dat încetează.</p>
Ministerul Justiției	Propunerile (recomandările)	
	Se atestă că majoritatea obiecțiilor și propunerilor de îmbunătățire formulate în avizul Ministerului Justiției nr. 04/1-3114 din 03.04.2024 au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.	S-a luat act.
	Totodată, la redacția actuală a proiectului expunem următoarele: La pct. 1 sbp. 1) se va preciza că modificarea se va opera atât în hotărâre, cât și în anexă.	Se acceptă.
	La sbp. 2): La lit. a), având în vedere că pct. 1 din Instrucțiuni se modifică esențial, propunem expunerea în redacție nouă a acestuia și comasarea cu dispoziția de modificare de la lit. b) „a) punctele 1-3 vor avea următorul cuprins:”.	Se acceptă.
	Referitor la modificările propuse la pct. 5, reiterăm că, noțiunea „copil în conflict cu legea”, propusă pentru completare, nu necesită a	Se acceptă.

	<p>fi expusă în proiectul Instrucțiunii în contextul în care aceasta este definită la art. 3 din Legea nr. 140/2013. Menționăm că, includerea definițiilor în actul normativ trebuie să se facă doar în cazul și în limita necesară pentru reglementarea cercului subiecților, drepturilor și obligațiilor acestora și a modului de exercitare a drepturilor și obligațiilor. Pentru atingerea acestui scop se impune imperios ca noțiunile să fie definite doar în cazul în care la momentul adoptării actului se constată că un termen este pasibil de a fi interpretat în mai multe sensuri și autorul actului normativ la etapa adoptării decide că nu trebuie să lase determinarea sensului exact al termenului în sarcina celor care vor interpreta și aplica actul normativ. Această regulă este aplicabilă și în cazul în care termenul este folosit în alt sens decât cel uzual.</p>	
	<p>La lit. e) se va indica că se modifică alineatul introductiv al pct. 6 (obiecție valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect). Adițional, textul „subpunctul d)” se va substitui cu textul „litera d)”.</p>	Se acceptă.
Inspectoratul national de probatiune	<p>În limita competenței funcționale atribuite, nu are careva obiecții sau propuneri suplimentare</p>	S-a luat act.
Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului	<p>Propunerile (recomandările)</p> <p>Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a examinat proiectul de hotărâre a Guvernului transmis spre avizare repetată, cât și sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor).</p> <p>Ombudsmanul copilului apreciază modificarea pct. 22 ce ține de efectuarea raportului de evaluare psihologică.</p> <p>Totodată, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului atrage atenția asupra riscului instituționalizării copiilor în conflict cu legea și a copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni. Ținând cont de faptul că pct. 27¹ prevede plasamentul în servicii sociale cu specializare înaltă drept una dintre măsurile de protecție a acestor copii, iar, conform art. 6 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, serviciile sociale cu specializare înaltă sunt cu componentă rezidențială și fără componentă rezidențială, considerăm necesară stabilirea unui mecanism de prevenire a plasamentului involuntar și nejustificat al copiilor cu comportament antisocial în servicii sociale cu specializare înaltă cu componentă rezidențială,</p>	S-a luat act.
		S-a luat act.
		<p>Nu se acceptă.</p> <p>Reiterăm că, această măsură, conform prevederilor legale, se aplică ca măsură de protecție în ultima instanță.</p> <p>Ținem să menționăm că, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.149/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerul are misiunea de a analiza situația și problemele din domeniile de activitate gestionate, de a elabora politici</p>

	<p>asigurarea că această măsură este de ultimă instanță, după ce alte măsuri aplicate nu au dat rezultate (pct. 11 al Comentariului General al Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului nr. 24 din 2019 privind drepturile copilului în sistemul de justiție a copilului).</p> <p>Amintim că, prin hotărârea pronunțată la 26 martie 2024 în cauza V.I. v. Republica Moldova¹, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o problemă sistemică în ceea ce privește internarea involuntară și nejustificată într-un spital de psihiatrie și tratamentul psihiatric al copiilor cu dizabilități intelectuale și fără ocrotire părintească. Unul dintre argumentele autorităților statului privind necesitatea internării l-a constituit comportamentul violent al copilului.</p> <p>Cunoaștem din discuțiile cu lucrătorii din sistemul de protecție a copilului că mulți dintre ei văd serviciile sociale cu specializare înaltă cu componentă rezidențială ca unica măsură potrivită pentru copiii cu comportament antisocial. De aceea, dat fiind contextul național, considerăm că lăsarea competenței de prevenire a instituționalizării la nivel local sau teritorial ar periclita dezinstituționalizarea, ar încuraja dezvoltarea serviciilor sociale cu specializare înaltă cu componentă rezidențială și instituționalizarea nejustificată a copiilor în conflict cu legea și a copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni. Considerăm că avizul pozitiv al Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate nu poate fi considerat unul suficient și că mecanismul de prevenire a instituționalizării trebuie realizat la nivel central. O garanție suficient de puternică ar constitui-o avizul pozitiv al Consiliului consultativ pentru protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni sau a copiilor aflați în conflict cu legea, pe lângă Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Drept alternativă, realizarea plasamentului prin hotărârea instanței de judecată.</p>	<p>publice eficiente în domeniile sale de competență, de a monitoriza calitatea politicilor și actelor normative și de a propune intervenții justificate ale statului care urmează să ofere soluții eficiente în domeniile de competență, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate.</p> <p>Rolul de executare a politicilor elaborate de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale îi revine autorităților tutelare.</p> <p>În acest sens propunerea înaintată nu poate fi acceptată.</p>
	<p>Suplimentar, considerăm necesară raportarea către procuratură și Oficiul Avocatului Poporului, în termen de 24 ore, a informațiilor despre decese, vătămări, acte de rele tratamente, orice leziuni obținute în aceste instituții/ servicii sociale cu specializare înaltă cu componentă rezidențială sau la plasarea în aceste instituții, abuzuri față de beneficiari și abuzuri din partea beneficiarilor asupra personalului instituțiilor.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Autoritățile care urmează să interacționeze între ele și care intervenim nemijlocit în soluționarea cazurilor individuale cu măsuri de protecție specifice în procesul de aplicare a mecanismului intersectorial de cooperare sunt reglementate în <i>Legea nr. 140/2013</i></p>

		<p><i>privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, printre care inclusiv organele de drept și procuratura.</i></p> <p>Instrucțiunile vizate sunt elaborate în scopul executării prevederilor <i>Legii nr. 140/2013</i> și descriu procesul de interacționare între autoritățile vizate.</p> <p>Astfel, Instrucțiunile prevăd necesitatea informării organelor de drept, care trebuie să intervină prin aplicarea măsurilor necesare, stabilite în legislație conform domeniilor gestionate, în scopul soluționării fiecărui caz concret.</p>
	Reieșind din cele expuse, susținem promovarea proiectului de act normativ cu luarea în considerare a recomandărilor Avocatului Poporului pentru drepturile copilului.	S-a luat act.
Congresul Autorităților Locale din Moldova	CALM a analizat prevederile proiectului Hotărârii Guvernului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL). Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul definitivat a Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului poate fi propus pentru aprobare.	S-a luat act.
Centrul Național Anticorupție	Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.	S-a luat act.

	Proiectul promovează interesul public privind eficientizarea mecanismului de cooperare intersectorială, care să răspundă profilului copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea.	
--	--	--

MINISTRU

Alexei BUZU